ISSN 2560-3221

ИНГ-ПРО

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

новембар 2020 / број 47

11/2020

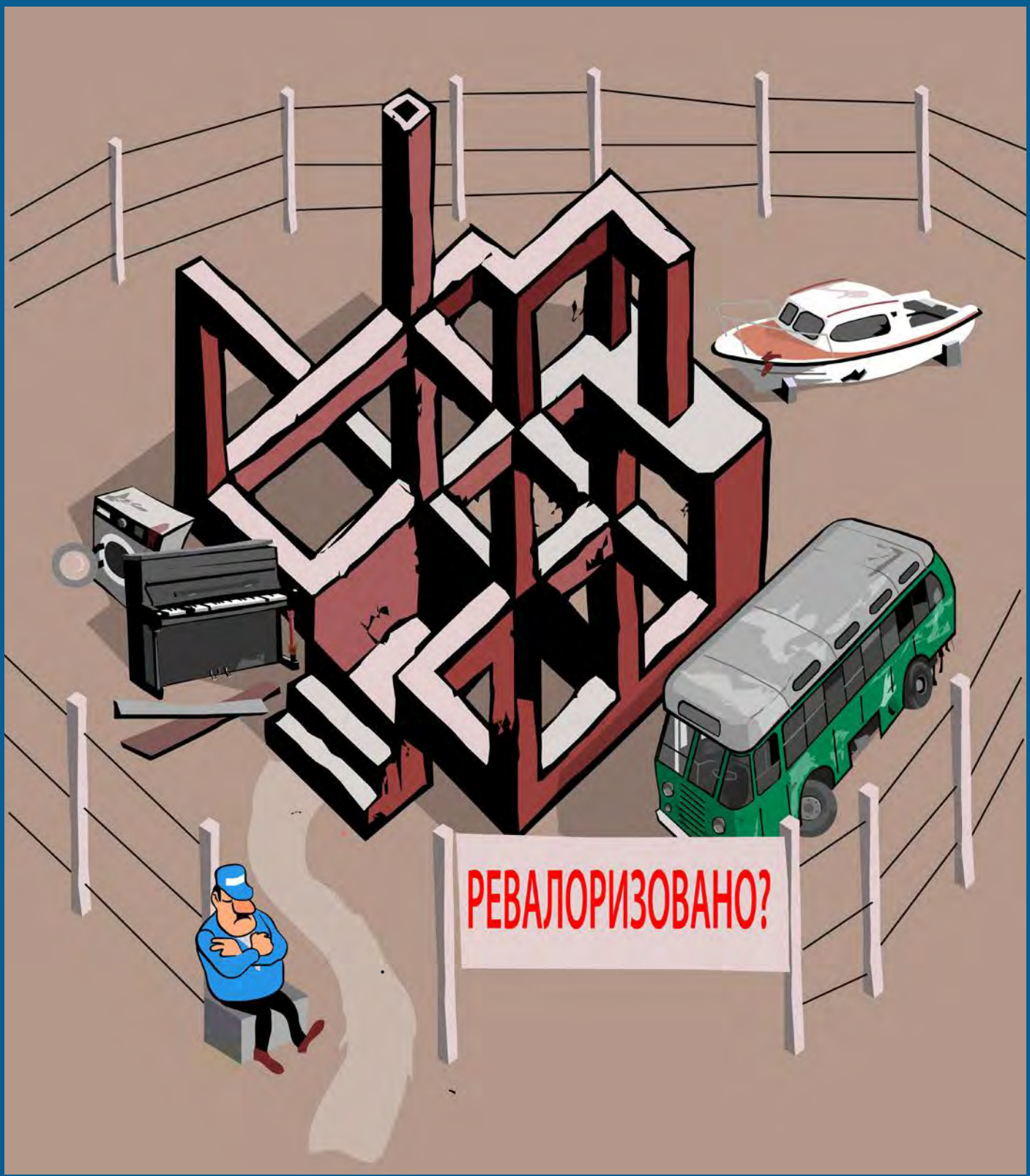

poslovnisavetnik.net

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221
Година IV, број 47,
НОВЕМБАР 2020.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:
мр Жељко Албанезе;
Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија;
мр Јован Чанак;
др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник";
Соња Николић, виши саветник у Министарству финансија;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Drugo izdanje na drugom medijumu:
Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

„Наше сумње су издајници, натерају нас да изгубимо добро које смо могли да освојимо, и то страхујући од покушаја."

Вилијем Шекспир

„Тешко је некад држати корак са модерним временима", мисли на глас Марица, „све је у неком облаку – од информација и докумената, па до клијената који у борби за одржавање или развој бизниса главом заврше ни на небу ни на земљи. Још мало, па ни поштар неће навраћати да донесе рачуне и кришом попије једну домаћу кад је напољу хладно, из здравствених разлога наравно. Е писмоношо, прошло твоје време, стигла те и претекла е-фактура. Постало нам је 'е' и пословање, и образовање, и порези, и управа."

Ван облака једино Милутин и Зорка, која никада више кафа није скувала и шољица окренула познатима и непознатима него у ово е-доба. Све је „е" и све је доступно у сваком тренутку, као показатељ ефикасности и контроле коју поседујемо над пословним ситуацијама, а опет никада више људи не тражи од Зорке сигнал из шољице да ће нека мука која их притиска, каква год била, бити решена. И олакшање чекају да им дође са дна шољице.

На то ће Милутин: „Видим, Марице, не свиђа се теби тај е-систем на клик. А из прошле фирме побегла си због гомила папира које ниси могла да савладаш. Сећаш се трауме и бункера од канцеларије, пуне регистратора у које си слагала рачуне да документујеш трошкове превоза. Кад су се папирчине нагомилале толико да ни бурек ниси имала где на сто да спустиш, ти си прво заглавила код доктора због хипертензије, па онда побегла из бункера. Плаши те е-пословање и кликтање по рачунару, а нису ваљали ни папири. Мора ваљда и да ти је нешто потаман?!"

„Ма пусти ме, Милутине, на миру, шта се мешаш, као да си ти срећан што су модерни аутомобили дизајнирани тако да оправка више не значи да прво „продуваш дизне", па онда тек даље тражиш квар, него за све треба компјутер да дâ дијагнозу. Теби само транзистор никада неће бити дигиталан, него хваташ станице на котур, а уместо куповне антене држиш жицу, јер се тако боље хвата сигнал. У мом послу нема ништа више пешке, све јесте или постаје 'е'."

„Е моја Марице", Милутин ће на то, „док нам је стандард овакав какав је и док сам ја жив, биће аутомобила на карбуратор и дизни за продувавање, па је моја трпеза осигурана."

Устаде Марица, сркну последњи гутљај кафе и попе се из радионице у канцеларију да прво унесе кутију у којој држи папире које за књижење донесу клијенти са балкона, где их оставља да се пролуфтирају, не дај боже, од вируса, ако је на њима.

Као што и речи подељене на интернету кажу: „Увек се осећам срећно, знате зашто? Зато што не очекујем ни од кога ништа јер очекивања увек боле. Живот је кратак, зато волите свој живот, будите срећни и наставите да се смејете. Само живите за себе и пре него што проговорите – слушајте. Пре него што запишете – размислите. Пре него што се помолите – опростите. Пре него што повредите – погледајте. Пре него што одустанете – покушајте. Пре него што умрете – живите!"

др Маријана Жиравац Младеновић
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

САДРЖАЈ

АКТУЕЛНА ТЕМА

Самопријављивање примања по основу рада резидентног физичког лица која су остварена у или из друге државе 8

1 Физичко лице као обвезник плаћања пореза и доприноса 10
2 Порески кредит 10
3 Обавеза утврђивања пореза самоопорезивањем 11
4 Предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана 12
5 Обавеза обрачуна и плаћања доприноса 12
6 Подношење пореске пријаве на обрасцу ПП ОПО 13
7 Осврт на опорезивање ауторских права 14
8 Примери обрачуна и исказивања података у обрасцу ПП ОПО 16

РАЧУНОВОДСТВО

Ревалоризација некретнина, постројења и опреме 18

1 Утврђивање фер вредности НПО 20
2 Зашто треба користити методу ревалоризације? 21
2.1 Разлози „за" процену основних средстава по фер вредности, односно „за" примену методе ревалоризације 21
2.2 Разлози „против" процене основних средстава по фер вредности, односно „против" примене методе ревалоризације 22
3 Рачуноводствени поступак с отписаним основним средствима 23
4 Рачуноводствени поступци ревалоризације 24
4.1 Ревалоризација имовине према поступку ревалоризације бруто књиговодствене вредности 24
4.2 Ревалоризација имовине према поступку ревалоризације нето књиговодствене вредности 25
5 Амортизација након извршене ревалоризације 26
6 Обликовање ревалоризационих резерви у случају да је вредност имовине претходно смањена 28
7 Смањење ревалоризационих резерви због обезвређења имовине 28
8 Реализација ревалоризационих резерви и пренос у нераспоређену добит 29
9 Прелазак на примену методе ревалоризације 32

Вредновање инвестиционих некретнина 32

1 Почетно признавање инвестиционе некретнине 34
1.1 Право на одбитак претходног пореза 34
1.2 Изградња инвестиционе некретнине 39
2 Накнадно одмеравање инвестиционих некретнина 41
2.1 Накнадно вредновање инвестиционих некретнина по набавној вредности 42
2.2 Накнадно вредновање инвестиционих некретнина по фер вредности 43
3 Преноси на и са инвестиционих некретнина 45
3.1 Пренос са некретнина које је користио власник на инвестиционе некретнине 45
3.2 Пренос са инвестиционих некретнина на некретнине које користи власник 47
4 Рачуноводствена и пореска амортизација 48
5 Утврђивање одложеног пореза 48
6 Порез на имовину 50
7 Капитални добици од продаје инвестиционих некретнина 51

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника 53

1 Електронска фактура 53

2 Програми лојалности – евидентирање продајног подстицаја 54

ПОРЕЗИ

Порески третман промета услуга давања у закуп непокретности 56

1 Место промета услуге закупа непокретности 57

2 Време промета услуге закупа непокретности, пореска основица приликом промета услуге закупа непокретности и издавање рачуна по том основу 58

3 Право на одбитак претходног пореза 62

4 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ 63

Кратке теме из области ПДВ-а 65

1 Накнадно стицање права на одбитак претходног пореза 65

2 Порески третман првог преноса права располагања на економски дељивој целини у оквиру новоизграђеног грађевинског објекта над којим се спроводи извршење у извршном поступку 66

3 Остваривање пореског ослобођења из члана 24. став 1. тачка 16) подтачка (2) Закона о ПДВ-у у случају закљученог уговора о услугама између ЕИБ и конзорцијума 67

4 Промет добара и услуга из области грађевинарства који обвезник ПДВ-а врши буџетском кориснику 69

5 Обавеза одређивања пореског пуномоћника 70

6 Измена (смањење) основице у случају попуста названог логистичким рабатом 71

Рефакција плаћене акцизе – 2. део 73

1 Рефакција плаћене акцизе када се акцизни производи извозе 73

2 Рефакција плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности који се користе у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе 74

2.1 Право на рефакцију плаћене акцизе 75

2.2 Пријава лица за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе 76

2.3 Рефакција плаћене акцизе на гасна уља и биотечности који се користе у производњи електричне и топлотне енергије 76

2.4 Поступак рефакције и рок за подношење захтева за рефакцију акцизе 77

2.5 Доношење решења и рефакција акцизе 78

2.6 Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе у индустријске сврхе 78

2.7 Поступак рефакције и рок за подношење захтева за рефакцију акцизе 80

2.8 Износ за рефакцију акцизе 81

Подзаконски акти за утврђивање пореза на имовину за пореску 2021. годину 83

1 Одлука о стопама пореза на имовину 84

2 Одлука о висини стопе амортизације 85

3 Одлука о одређивању зона и најопремљеније зоне 87

3.1 Одлука о разврставању неизграђеног грађевинског земљишта које се користи искључиво за гајење биљака, односно садног материјала, односно шума, у пољопривредно односно шумско земљиште 88

4 Акт о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама 88

4.1 Утврђивање просечне цене квадратног метра у зонама у случају када се у току године промени њихов број (нпр. „цепањем" једне дотадашње зоне) 90

5 Акт о коефицијентима за непокретности у зонама 90

САДРЖАЈ

6 Акт о просечним ценама одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге које се налазе у најопремљенијој зони 91

Кратке теме из области пореза кроз питања претплатника 91

1 ПОПДВ 91

1.1 Повраћај плаћеног аванса 91

2 ПДВ у грађевинарству 92

2.1 Услуге из области грађевинарства пружене без накнаде 92

3 Остала питања из области ПДВ-а 93

3.1 Посредовање при превозу робе која се увози 93

3.2 Увоз: услуге превоза инопревозника 94

3.3 Услуге у вези са реекспортом 94

3.4 Услуге страног шпедитера 95

3.5 Исправка ПДВ-а плаћеног приликом увоза (и одбијеног) када се део робе прода као секундарна сировина 95

3.6 Продаја физичком лицу аутомобила који је набављен по старом члану 6. Закона о ПДВ-у 95

3.7 Евидентирање у систему ПДВ-а 96

3.8 Прелазак из тромесечног у месечног обвезника ПДВ-а 96

3.9 Укупан промет за прелазак из тромесечног у месечног обвезника ПДВ-а – услуге пружене страним лицима 97

3.10 Исправка одбитка претходног пореза због изласка из система ПДВ-а 98

3.11 Да ли субвенције НСЗ улазе у укупан промет за улазак у систем ПДВ-а? 99

3.12 Издавање рекламних простора нерезиденту 99

3.13 Услуга поправке камиона пружена нерезиденту у Србији 99

3.14 Споредни промет услуге доставе уз главни промет – продају добара 100

3.15 Издавање једног рачуна за периодично пружене услуге 100

3.16 Пренос дела имовине услед престанка обављања делатности 101

3.17 Исправка погрешног рачуна – у коначном рачуну није умањена основица за ПДВ по основу претходног авансног рачуна 101

3.18 Префактурисање трошкова: дистрибутер плаћа трошкове промоције својих производа, коју спроводе његови купци 102

3.19 Префактурисање трошкова (превоз, шпедиција) купцу 103

3.20 ПДВ надокнада – пољопривредник пружа услуге чишћења семена 103

3.21 Продаја по цени испод набавне цене 104

3.22 Порески кредит – захтев за повраћај 105

3.23 Испорука добара на АПКиМ – добра нису плаћена са рачуна примаоца и извршена је уплата аванса који није предвиђен уговором 105

4 Пореске пријаве 107

4.1 Неподношење ППДГ-1С приликом именовања пословође 107

ЗАРАДЕ

Коришћење и попуњавање образаца платних налога за извршење платних трансакција у динарима 108

1 Сегменти у обрасцима платних налога – садржај и начин попуњавања 108

1.1 Попуњавање сегмента под називом „Начин извршења” 108

1.2 Попуњавање сегмента под називом „Назив платиоца” 108

1.3 Попуњавање сегмента под називом „Број текућег рачуна платиоца, односно примаоца плаћања”.....109
1.4 Попуњавање сегмента под називом „Износ”.....109
1.5 Попуњавање сегмента под називом „Сврха плаћања / сврха уплате / сврха исплате”.....109
1.6 Попуњавање сегмента под називом „Шифра плаћања”.....109
1.7 Попуњавање сегмента под називом „Позив на број (одобрење)”.....110
1.8 Попуњавање сегмента под називом „Место и датум пријема”.....111
1.9 Попуњавање сегмента под називом „Датум извршења”.....111
1.10 Попуњавање сегмента под називом „Потпис, односно сагласност платиоца/примаоца”.....111

Право на одсуство, накнаду зараде/плате и повећање зараде/плате овлашћеним представницима синдиката код послодаваца 111
1 Право синдикалних представника на одсуство са рада 112
1.1 Одсуство представника синдиката ради обављања синдикалне функције.....112
1.2 Одсуство са рада за време колективног преговарања.....114
1.3 Одсуство са рада за време заступања запосленог у радном спору са послодавцем пред арбитром или судом.....114
1.4 Обавеза евидентирања одсуства са рада синдикалних представника 115
2 Накнада зараде за време обављања синдикалних активности 115
3 Право на увећање зараде/плате одређеним представницима синдиката 116

Могућности за исплате из очекиване добити за 2020. годину за привредне субјекте који су користили фискалне погодности 118
1 Привремене дивиденде у акцијама, односно уделима.....119
1.1 Законски предуслови 119
1.2 Порески третман привремене дивиденде.....120
1.3 Методологија обрачуна привремене дивиденде.....120
2 Основни елементи исплате „13. зараде” 123
2.1 Расподела средстава за 13. зараду запосленима 123
2.2 Обрачун 13. зараде.....123
3 Исплата запосленима и члановима управе по основу бонуса и очекиване добити за 2020. годину..... 124
3.1 Исплате и порески третман бонуса и учешћа у добити запосленима.....124
3.2 Исплате и порески третман бонуса и учешћа у добити члановима управе 125

Кратке теме из области зарада, накнада и других примања кроз питања претплатника ..125
1 Зараде и накнаде трошкова.....125
1.1 Зарада уговорена у страној валути.....125
1.2 Смештај запосленог у хотелу – теренски рад насупрот чињењу погодности запосленом.....126
1.3 Новчана казна запосленом – по члану 179а ЗОР-а 129
1.4 Накнада штете бившем запосленом – вансудско поравнање 130
2 Накнада за време боловања.....130
2.1 Боловање ради неге детета након породиљског 130
2.2 Боловање запослене без прекида, а након боловања за посебну негу детета.....131
2.3 Накнада породиљи услед промене послодавца – предузетник наставља рад као ДОО 131
2.4 Накнада породиљи која је у претходном периоду била у радном односу и обављала самосталну делатност.....133
3 Остала примања по ЗПДГ.....133
3.1 Уговор о стручном усавршавању 133

3.2 Стипендирање за студије у иностранству 134
3.3 Самостални уметници 134
3.4 Отпремнина у случају отказа или споразумног престанка радног односа 138
3.5 Куповина огревног дрвета од физичког лица – приходи од пољопривреде и шумарства 139

РАДНИ ОДНОСИ

Поједини аспекти радног времена из угла Закона о раду и обрачун зарада 140
1 Рад са непуним радним временом 141
1.1 Законска регулатива непуног радног времена 141
1.2 Заснивање радног односа са непуним радним временом 142
1.3 Утврђивање 36-часовног радног времена као пуног радног времена 142
1.4 Закључивање уговора о раду са непуним радним временом код више послодаваца 142
1.5 Увођење непуног радног времена у складу с програмом решавања вишка запослених 143
1.6 Понуда анекса уговора о раду за прелазак на непуно радно време 143
1.7 Анекс уговора о раду због преласка са непуног на пуно радно време 144
1.8 Права запослених који раде непуно радно време 144
1.9 Непуно радно време и стаж осигурања 146
1.10 Обрачун зараде запослених који раде са непуним радним временом 146
2 Прековремени рад 149
2.1 Дужина прековременог рада 149
2.2 Доношење одлуке о увођењу прековременог рада и обавештавање запослених 150
2.3 Увећање зараде за прековремени рад 150
2.4 Забрана увођења прековременог рада 150
3 Прерасподела радног времена 150
3.1 Дужина прерасподеле радног времена 150
3.2 Доношење одлуке о прерасподели радног времена и обавештавање запослених о увођењу прерасподеле радног времена 151
3.3 Коришћење одмора запослених у прерасподели радног времена 151
3.4 Прекобројни сати 151
3.5 Забрана увођења прерасподеле радног времена 152
3.6 Разлика између прековременог рада и прерасподеле радног времена 152
4 Ноћни рад 153
4.1 Забрана ноћног рада 154
4.2 Увећана зарада за ноћни рад 154
5 Рад у сменама 155
5.1 Регулатива сменског рада код послодаваца 155
5.2 Дефинисање рада у сменама 156
5.3 Карактеристике сменског рада и обрачуна по том основу 157

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Давање у закуп ствари у јавној својини 159
1 Носиоци права јавне својине и корисници ствари у јавној својини 159
2 Давање у закуп ствари у јавној својини 160
3 Услови давања у закуп непокретних ствари у јавној својини 160
3.1 Давање пословног простора у закуп ради стицања прихода 162

3.2 Адаптација закупљеног пословног простора и извођење радова инвестиционог одржавања....163
4 Давање у закуп покретних ствари у јавној својини 164
5 Пореско-рачуноводствени третман давања у закуп ствари у јавној својини 164
6 Закључивање уговора о закупу са трећим лицем које није корисник буџетских средстава 166
6.1 За које намене могу да се користе наведени приходи 167
7 Ослобађање плаћања закупнине за период од увођења до укидања ванредног стања због болести COVID-19 167

Смернице за израду годишњег програма пословања за 2021. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2021–2023. године јавних предузећа 169
1 Обавезе јавних предузећа у складу са Смерницама.... 170
2 Елементи програма пословања 170
3 Друге законске обавезе у вези са доношењем планова пословања.... 172
4 Казнене одредбе 173

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за новембар 2020. године 174

Актуелни статистички подаци на дан 26. 10. 2020. године.....178
1 Просечна месечна зарада по запосленом.... 178
2 Доприноси за социјално осигурање.... 178
2.1 Стопе доприноса 178
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса 178
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса 178
3 Минимална зарада.... 178
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом 178
5 Индекс потрошачких цена.... 179
6 Законске камате.... 179
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе....179
6.2 Годишња законска затезна камата....179
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених 180

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ
С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Редакција

Самопријављивање примања по основу рада резидентног физичког лица која су остварена у или из друге државе

Увод

Повод за настанак овог текста је позив Пореске управе који је објављен 13. 10. 2020. године:

„Пореска управа Републике Србије на основу расположивих података о уплатама из иностранства и поређењем тих података са поднетим пореским пријавама о обрачунатом и плаћеном порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду / другу врсту прихода од стране физичког лица, као пореског обвезника, установила је високу стопу непоштовања пореских прописа и идентификовала та физичка лица.

Ови приходи остварују се по основу пружања разних врста услуга, а најчешће су то услуге развоја софтвера, превођења, држања часова страних језика, промоције, графичког дизајна и друге врсте услуга. Непоштовање пореских прописа установљено је и код физичких лица која приходе остварују на друштвеним мрежама („јутјубери", „инфлуенсери"), интернет клађењем и слично, као и код лица која су издавала сопствене непокретности до тридесет дана („стан на дан").

Пореска управа Републике Србије позива сва физичка лица која су пропустила да поднесу пореске пријаве да пре предузимања било које радње пореског органа у вези са учињеном радњом или пропустом, односно пре отпочињања пореске контроле или подношења захтева за покретање прекршајног поступка, самоиницијативно то учине, односно обрачунају порез и доприносе са припадајућом каматом и измире своје законске обавезе, како би избегла прекршајну одговорност.

Пореска управа Републике Србије наставиће континуирано спровођење пореских контрола физичких лица."

Након тога на сајту Пореске управе објављен је и

ПОРЕСКИ ИНФОРМАТОР

Порески третман примања по основу рада физичког лица резидента Републике Србије остварених у / или из друге државе

Ко је порески обвезник?

Уколико остварујете примања по основу рада у или из друге државе, дужни сте да сами обрачунате и уплатите порез и припадајуће доприносе на те приходе. Порески обвезник је физичко лице резидент Републике Србије који остварује приходе по основу рада у или из друге државе.

Резидент Републике Србије јесте физичко лице које:

1. на територији Републике има пребивалиште или центар пословних и животних интереса или

2. на територији Републике, непрекидно или са прекидима, борави сто осамдесет три или више дана у периоду од дванаест месеци који почиње или се завршава у односној пореској години.

У случају када сте остварили приходе по основу рада у или из друге државе од нерезидентних правних или физичких лица која у Републици Србији немају представништво нити огранак, дужни сте да сами обрачунате и платите порез и припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање.

За обрачун доприноса битно је да ли сте осигурани по основу запослења, односно по другом основу или сте незапослено лице, односно нисте осигурани ни по једном основу.

1. У случају када сте осигурани по основу запослења, односно по другом основу у Републици Србији, основицу за обрачун пореза чини бруто **приход** по основу рада који сте примили у или из друге државе, умањен за износ трошкова прописаних Законом о порезу на доходак грађана. Пореска стопа износи 20%. Основица за обрачун доприноса је пореска основица. Доприносе сте дужни сами да обрачунате и уплатите само за ПИО по стопи од 25.5%.

2. У случају када нисте осигурани ни по једном основу, односно када сте незапослено лице у Републици Србији, а исплаћена вам је **зарада** у или из друге државе, основицу за обрачун пореза на зараде чини исплаћена односно остварена зарада, умањена

Ауторски уговор		Резидентно физичко лице осигурано у Републици Србији по другом основу:	
		ЈЕСТЕ	НИЈЕ
4.2	Шифра прихода	1 01 305 00 0	1 05 306 00 0
4.6	Бруто приход	50.000	50000
4.7	Основица за порез	28.500	28500
4.8	Порез (ред. бр. 4.7 × 20%)	5.700	5.700
4.9	Порез плаћен у другој држави	0	0
4.10	Порез за уплату	5.700	5.700
4.11	Основица доприноса	28.500	28500
4.12	Доприноса за ПИО (25,5%)	7.268	7.268
4.13	Допринос за здравство (10,3%)	0	2.936
4.14	Допринос за незапосленост (0,75%)	0	0

Пример: Остварен приход од издавања непокретности која се налази у иностранству

Резидентно физичко лице издаје у закуп сопствену непокретност која се налази у иностранству нерезидентном лицу и по том основу остварује закупнину у износу од 100.000 динара. Износ пореза који је плаћен у иностранству износи 10.000 динара.

Нормирани трошкови признају се у висини 25% од оствареног прихода, а порез се обрачунава по стопи од 20%.

Обрачун:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Исплаћена накнада	100.000
2.	Нормирани трошак (25% × ред. бр. 1)	25.000
3.	Основица за порез (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	75.000

У пореској пријави ПП ОПО се исказују следећи подаци:

Приход од издавања непокретности		Износ
4.2	Шифра прихода	1 11 405 00 0
4.6	Бруто приход	100.000
4.7	Основица за порез	75.000
4.8	Порез (ред. бр. 4.7 × 20%)	15.000
4.9	Порез плаћен у другој држави	10.000
4.10	Порез за уплату	5.000
4.11	Основица доприноса	0
4.12	Допринос за ПИО (25,5%)	0
4.13	Допринос за здравство (10,3%)	0
4.14	Допринос за незапосленост (0,75%)	0

Пример: Остварен приход од капитала – приход од камата

Резидентно физичко лице остварило је приход од камата из друге државе у износу од 500 евра, на који је платило порез у другој држави у износу од 50 евра. Средњи курс НБС на дан остваривања прихода износи 120 динара за 1 евро.

У пореској пријави ПП ОПО исказују се следећи подаци:

Приход од камате		Износ
4.2	Шифра прихода	1 11 401 00 0
4.6	Бруто приход	60.000
4.7	Основица за порез	60.000
4.8	Порез (ред. бр. 4.7 × 15%)	9.000
4.9	Порез плаћен у другој држави	6.000
4.10	Порез за уплату	3.000
4.11	Основица доприноса	0
4.12	Допринос за ПИО (25,5%)	0
4.13	Допринос за здравство (10,3%)	0
4.14	Допринос за незапосленост (0,75%)	0

Пример: Остварен приход по уговору о делу – консултантске услуге

Нерезидентно правно лице исплатило је физичком лицу резиденту Републике Србије накнаду по основу уговора о делу за пружене консултантске услуге у висини од 100.000 динара.

Нормирани трошкови признају се у висини 20% од оствареног прихода, а порез се обрачунава по стопи од 20%.

Обрачун:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Исплаћена накнада	100.000
2.	Нормирани трошак (25% × ред. бр. 1)	20.000
3.	Основица за порез (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	80.000

У пореској пријави ПП ОПО исказују се следећи подаци:

Уговор о делу		Резидентно физичко лице осигурано у Републици Србији по другом основу:	
		ЈЕСТЕ	НИЈЕ
4.2	Шифра прихода	1 01 601 00 0	1 05 602 00 0
4.6	Бруто приход	100.000	100000
4.7	Основица за порез	80.000	80000
4.8	Порез (ред. бр. 4.7 × 20%)	16.000	16.000
4.9	Порез плаћен у другој држави	0	0
4.10	Порез за уплату	16.000	16.000
4.11	Основица доприноса	80.000	80000
4.12	Допринос за ПИО (25,5%)	20.400	20.400
4.13	Допринос за здравство (10,3%)	0	8.240
4.14	Допринос за незапосленост (0,75%)	0	0

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Ревалоризација некретнина, постројења и опреме

Увод

Рачуноводствено праћење дугорочне материјалне имовине, односно некретнина, постројења и опреме (НПО) уређују:

- Међународни рачуноводствени стандард (даље: МРС) 16 – *Некретнине, постројења и опрема*,
- одељак 17. МСФИ за МСП – *Некретнине, постројења и опрема*,
- члан 14. тренутно важећег Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС" бр. 118/2013 и 95/2014 – даље: **тренутно важећи Правилник за микро и друга правна лица**), односно
- чланови 17, 18. и 19. новог Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС" бр. 89/2020 – даље: **нови Правилник за микро и друга правна лица**), чије одредбе почињу да се примењују почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. 12. 2021. године.

Један од мотива за истраживање теме о ревалоризацији некретнина, постројења и опреме управо су и измене у новом Правилнику за микро и друга правна лица, које ће бити актуелне од 2021. године, а односе се на накнадно вредновање НПО. Наиме, обвезницима који примењују тај рачуноводствени оквир више неће бити ограничен избор само на методу набавне вредности, већ ће од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. 12. 2021. године при накнадном вредновању НПО моћи да користе и методу ревалоризације.

Ако се друштво одлучило за примену методе ревалоризације, као рачуноводствене политике накнадног утврђивања вредности НПО, тада се вредност имовине у пословним књигама исказује према ревалоризованом износу, који чини фер вредност те имовине на датум ревалоризације, смањена за каснију исправку вредности и могуће губитке од смањења вредности (т. 31 МРС 16). У складу с наведеним, и приликом примене методе ревалоризације НПО такође подлежу обрачуну амортизације, али се рачуноводствена амортизација обрачунава на ревалоризовану вредност. Изузетак је земљиште које не подлеже обрачуну амортизације због неограниченог века коришћења.

Ревалоризација дугорочне материјалне имовине (НПО) спроводи се у случају када се књиговодствена вредност те имовине знатно разликује од њене фер вредности. Дакле, друштво спроводи ревалоризацију НПО у зависности од промена фер вредности имовине. Честа ревалоризација непотребна је код имовине код које су незнатне промене фер вредности, односно у тим случајевима могуће је спроводити ревалоризацију на пример сваке три или сваких пет година (т. 34 МРС 16). Важно је напоменути да, када се спроводи поступак ревалоризације НПО, тада истовремено треба да се ревалоризује цела група којој та имовинска ставка припада. Групе могу бити нпр. земљишта, земљишта и објекти, машине, бродови, авиони, моторна возила и сл. (т. 37 МРС 16). То значи да ако се спроводи ревалоризација једне машине, требало би да се ревалоризују све машине које чине групу машина. Исто тако, ако се ревалоризују објекат и припадајуће земљиште, треба да се ревалоризују све грађевине и припадајућа земљишта која чине имовинску ставку групе земљишта и зграда.

Потребно је истаћи да методу ревалоризације тренутно могу да примењују друштва која користе пуне МСФИ, као и друштва која примењују МСФИ за МСП. Микро и друга правна лица која примењују тренутно важећи Правилник за микро и друга правна лица ову методу могу да примењују тек од 2021. године.

Нови Правилник за микро и друга правна лица

Чланом 18. наведеног правилника прописано је се, након почетног признавања дугорочне матери-

9 Прелазак на примену методе ревалоризације

У складу са т. 17 МРС 8, почетна примена политике ревалоризације средстава у складу са МРС 16 јесте **промена рачуноводствене политике**, коју треба третирати као ревалоризацију у складу са МРС 16, а не у складу са наведеним стандардом.

Чланом 47. новог Правилника за микро и друга правна лица дефинисано је да пословни субјект који је раније примењивао другу рачуноводствену регулативу вредновања ставки у финансијским извештајима и у складу са Законом прелази на примену Правилника за микро и друга правна лица, с тим што ту **чињеницу треба да објави у напоменама уз финансијске извештаје уколико је дужан да их саставља у складу са Законом**.

Ако пословни субјект, у складу са Правилником за микро и друга правна лица и усвојеном рачуноводственом политиком, промени раније примењивану рачуноводствену политику која се односи на вредновање позиција у својим финансијским извештајима, те промене треба да прикаже **ретроспективно** за упоредни период у својим финансијским извештајима. **Уколико је за пословни субјект неизводљиво да ретроспективно** примени нову рачуноводствену политику усвојену у складу са Правилником за микро и друга правна лица или би њена примена ***подразумевала непотребне трошкове и напоре***, пословни субјект **треба да примењује нову рачуноводствену политику проспективно за текући и наредне обрачунске периоде. Те чињенице треба да објави у напоменама уз финансијске извештаје, уколико их саставља у складу са Законом**.

Дакле, приликом преласка на примену новог правилника, што значи за финансијске извештаје који се састављају на дан 31. децембар 2021. године, пословни субјекти који од тог обрачунског периода започну са коришћењем методе ревалоризације (уместо дотадашње методе набавне вредности) дужни су да:

- обелодане ту чињеницу у напоменама уз финансијске извештаје (уколико су обавезни да их саставе);
- коригују упоредне податке;
- обелодане у напоменама уколико је неизводљиво да ретроспективно примене нову рачуноводствену политику.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Вредновање инвестиционих некретнина

Некретнине које се набављају од других лица или граде у циљу остваривања прихода од закупа и/или повећања њихове капиталне вредности евидентирају се као инвестиционе некретнине. Наведене некретнине накнадно се вреднују према методи набавне или методи фер вредности, у зависности од рачуноводственог оквира који се примењује. Инвестиционе некретнине накнадно се обавезно вреднују по фер вредности ако предузеће користи МСФИ за МСП или Правилник за микро и друга правна лица, а ако користи пуне МСФИ – има могућност избора.

Увод

Приликом набавке некретнине предузеће прво мора да јој одреди намену како би била класификована у складу са захтевима одговарајућега међународног стандарда финансијског извештавања (даље: МСФИ), односно одељка Међународног стандарда финансијског извештавања за мала и средња правна лица (даље: МСФИ за МСП), односно Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 118/2013 и 95/2014 – даље: **стари Правилник за микро и друга правна лица**). У „Службеном гласнику” бр. 89/2020 од 25. 6. 2020. године објављен је Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица (даље: **нови Правилник за микро и друга правна лица**), који је ступио на снагу 3. јула 2020. године, а **примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2021. године**.

Законом и исти искаже у пореском билансу за 2016. годину, имајући у виду да је предметну непокретност користио **као основно средство за обављање делатности (конкретно за давање у закуп)**."

У вези са утврђивањем набавне цене некретнина у случају када се њихова накнадна процена вредности у књиговодству врши по методу процењене вредности, напомињемо да се, по МРС 16, вредност непокретности након набавке утврђује методом трошка набавке, односно методом набавне вредности или методом процењене (поштене), односно фер вредности. Међутим, у складу са чланом 29. став 1. Закона о порезу на добит правних лица, набавна цена за сврху одређивања капиталног добитка **јесте цена по којој је обвезник стекао имовину, умањена по основу амортизације**.

Уколико је промена фер вредности исказивана у целини као приход периода у ком је промена вршена, набавна цена коригује се на процењену односно фер вредност, што је прописано чланом 29. став 2. Закона о порезу на добит правних лица. Значи, услов за примену тог правила је да су ефекти процене евидентирани као приход периода у ком је процена вршена. У складу с тим, наведено правило у оквиру непокретности може да се примени само приликом преноса уз накнаду инвестиционих некретнина код којих се ефекти промене фер вредности признају као приходи периода у билансу успеха. Међутим, уколико у периоду од набавке до продаје имовине није вршено књиговодствено усклађивање набавне вредности, односно није било признавања прихода периода по том основу, дато правило нема утицаја на утврђивање капиталног добитка или губитка.

Пример: Утврђивање капиталног добитка

Опис	Вредност
Набавна цена	15.000.000
Продајна цена	20.000.000
Приходи по основу промене фер вредности	3.000.000
Пореска амортизација	1.000.000
КАПИТАЛНИ ДОБИТАК 20.000.000 - (18.000.000 - 1.000.000)	3.000.000

Коригована набавна цена =
15.000.000 + 3.000.000

С обзиром на то да је Закон о порезу на добит правних лица навео на који начин се коригује набавна цена инвестиционе некретнине у случају да је иста процењивана по фер вредности, а позитивне промене те фер вредности исказиване су као приход периода (и самим тим у тим периодима увећавали су основицу за опорезивање), потребно је још утврдити и (не)постојање утицаја негативне промене фер вредности на набавну цену за сврхе утврђивања капиталног добитка/губитка.

Имајући у виду да расход по основу негативне промене фер вредности инвестиционе некретнине није порески признат у периоду када је настао, него тек у периоду када се некретнина отуђи, сматрамо да негативне промене фер вредности не утичу на капитални добитак, па ни на набавну вредност за потребе утврђивања капиталног добитка.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 430-00-306/2016-04 од 20. 7. 2016. године:

„У смислу одредбе члана 7. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС" бр. 25/01… 112/15, у даљем тексту: Закон), за утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износима исказаним у билансу успеха, који је сачињен у складу са МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, као и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

Према члану 22в став 1. Закона, на терет расхода у пореском билансу не признају се расходи настали по основу обезвређења имовине, које се утврђује као разлика између нето садашње вредности имовине утврђене у складу са МРС, односно МСФИ и њене процењене надокнадиве вредности, али се признају у пореском периоду у ком је та имовина отуђена, односно употребљена, односно у ком је настало оштећење те имовине услед више силе.

Имајући у виду наведене законске одредбе, расход који обвезник искаже у својим пословним књигама по основу **негативних ефеката вредносног усклађивања имовине, односно по основу обезвређења имовине (инвестиционе некретнине у конкретном случају) не признаје се у пореском периоду у којем је исказан**, али се признаје у пореском периоду у којем је предметна имовина отуђена, односно у којем је настало оштећење те имовине услед више силе, сагласно одредби члана 22в став 1. Закона."

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника

1 Електронска фактура

Питање: Од када су правна лица и предузетници у обавези да издају електронску фактуру и да ли електронски документ мора да се доставља преко регистроване фирме за пружање електронских услуга или можемо да пошаљемо сами фактуру у ПДФ формату, потписану електронским сертификатом?

Одговор: Чланом 9. став 3. Закона о рачуноводству прописано је да се „фактура (рачун), као рачуноводствена исправа, у смислу тог закона, саставља и доставља правним лицима и предузетницима у електронском облику и мора бити потврђена од стране одговорног лица које својим потписом или другом идентификационом ознаком (утврђеном општим актом којим правно лице, односно предузетник уређује организацију рачуноводства) потврђује њену веродостојност."

Чланом 64. наведеног закона прописано је да поменути члан, што значи обавеза састављања и достављања фактура у електронском облику, почиње да се примењује почев од 1. јануара 2022. године.

Чланом 9. став 7. Закона о рачуноводству прописано је да се рачуноводственом исправом сматра и исправа испостављена, односно примљена телекомуникационим путем, као и исправа испостављена, односно примљена путем сервиса за електронску размену података (*Electronic data Interchange – EDI*).

Дакле, између електронске фактуре и фактуре испостављене путем сервиса за електронску размену података постоји разлика у том смислу да се у првом случају ради о „замени" папирног документа електронским, а у другом о компликованијем систему, који је свакако већ заступљен у пракси, нарочито код пословних субјекта који имају изузетно велики број и проток излазне (и улазне) документације (исправа).

Фактура и друга рачуноводствена исправа потписана електронским потписом или другом идентификационом ознаком овлашћеног лица **шаље** се **купцу у дигиталном формату, електронским путем**, где се даље обрађује и књижи. Добављач фактуру не мора да штампа и шаље поштом, већ је након сигурног електронског слања архивира у е-форми, а купац прима фактуру и њоме даље располаже. Након пријема од стране купца добављач добија од њега потврду да је фактура примљена и да је испунио своју законску обавезу.

Упркос свом имену, електронски документ не представља ништа друго до електронску датотеку, тј. специфичну и одређену информацију која се електронским путем складиштити у меморији рачунара.

У употреби постоји велики број формата када је реч о електронским документима, при чему сваки корисник може да изабере онај који највише одговара његовим потребама, осим ако други разлози не ограничавају тај избор (на пример: правила компаније, споразум између два или више корисника о коришћењу одређеног формата). Неки од најчешће коришћених докумената у електронском формату су: Microsoft Word, Excel и други документи софтвера „Office", затим Google документи, епуб, моби, **Adobe pdf**, различити формати за фотографије итд.

Папирна фактура најчешће се шаље купцу путем познатог транспортног сервиса, као што су пошта и курирска служба. Међутим, појавом рачунара и електронских докумената отворили су се нови начини **за електронску испоруку фактура** – једноставним скенирањем (или непосредним креирањем у електронском формату) и слањем путем е-поште (најчешће у виду ПДФ датотека).

Да би документ који је издат у електронском облику био валидан и у складу са Законом о рачуноводству, осим општег захтева да садржи све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено могу сазнати основ, врста и садржај пословне промене, потребно је да:

(а) рачуноводствена исправа, састављена као електронски запис, садржи електронски потпис;

(б) да уместо електронског потписа садржи другу идентификациону ознаку одговорног лица или лица овлашћеног за издавање конкретне рачуноводствене исправе.

Тумачење 13 полази од поставке да друштво које даје наградне кредите (бодове) купцима када се продају добра или услуге (прва продаја) за које се добијају наградни кредити (бодови) део те продајне трансакције треба да одреди и за наградне кредите. Другим речима, приход односно потраживање од продаје за коју продавац дели наградне кредите треба да буде распоређен и на продају и на повезану трансакцију. То значи да се приход од продаје робе односи и на стварну продају и на искоришћене наградне кредите, односно реализацију права купца на наградне кредите (бодове).

Књиговодствено гледано, додељени наградни кредити (бодови) представљају елемент за разграничење дела прихода, односно за делимично непризнавање прихода у раздобљу продаје који се односе на реализацију наградних кредита (бодова) у тренутку пријема накнаде, односно настанка потраживања, јер је реч о две повезане трансакције, а не само о једној трансакцији продаје.

На питање колико прихода од продаје (прве продаје) треба разграничити на други део трансакције, тј. на реализацију наградних кредита, Тумачење 13 даје очекивани одговор о фер вредности, тј. о вредности за коју може да се прода наградни кредит. С обзиром на бит трансакције прве продаје и, након тога, остварење наградних кредита, фер вредност најједноставније може да се изједначи са вредношћу робе или услуга које се за те наградне кредите могу добити.

Ако друштво које даје наградне кредите (бодове) само испоручује награду, приликом тзв. прве продаје треба разграничити одговарајућу вредност прихода за остварење наградних кредита (бодова), а када купац реализује своју награду, онај део прихода који је разграничен друштво признаје као приход раздобља на темељу броја наградних кредита који су искоришћени. Наплата у бодовима није наплата, већ за продавца има ефекат расхода (отписа потраживања, бесплатне испоруке, необрачунатог снижења итд.).

Пример:

Трговац продаје робу у својим продавницама и својим купцима за сваких 50,00 динара вредности куповине даје потврду о једном боду (наградни кредит) који може да се реализује у његовим продавницама у року од годину дана. Реализација наградних кредита спроводи се тако да купац поменутим бодовима плаћа купљену робу, односно у вредности преданих бодова (наградних кредита) преузима робу без плаћања. Један бод има вредност једног динара. Током обрачунског раздобља друштво је издало 50.000 бодова у вредности од 50.000,00 динара јер је остварило реализацију у износу од 2.500.000,00 динара с ПДВ-ом у трговини на мало. Сва роба продаје се уз обрачун ПДВ-а од 20%. Током истог раздобља купци су реализовали наградне кредите за износ од 20.000,00 динара. У благајну је уплаћено 2.480.000,00 динара јер је 20.000,00 динара „наплаћено" бодовима.

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	2430	Благајна	2.480.000	
	2439	Благајна – бодови	20.000	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		2.033.330
	476	Обавезе за ПДВ по основу продаје за готовину		416.670
	4910	Одгођени приходи за издате бодове		50.000
- за продају				
2.	559X	Бесплатне испоруке – реализовани бодови	20.000	
	2439	Благајна – бодови		20.000
- за прикупљене бодове				
3.	4910	Одгођени приходи за издате бодове	20.000	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		20.000
- за укидање разграничених прихода				

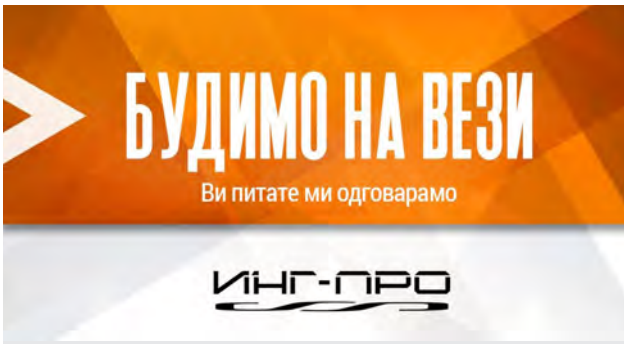

ОДГОВАРАМО НА ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА!
Поставите нам питање путем обрасца на страници
poslovnisavetnik.net

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Порески третман промета услуга давања у закуп непокретности

Уговором о закупу обавезује се закуподавац да преда одређену ствар другом лицу – закупцу на употребу, а овај се обавезује да му за то плаћа одређену закупнину. Предмет закупа може да буде непокретна (даље: непокретност) или покретна ствар. У непокретности спадају земљиште (пољопривредно, грађевинско, шумско), стамбене и пословне зграде, гараже и други грађевински објекти, као и шљункаре, каменоломи и сл., односно то су сва добра која не могу да се премештају с једног места на друго без оштећења суштине.

Основна правна регулатива када је у питању давање у закуп непокретности регулисана је Законом о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ” бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93, „Сл. лист СЦГ” бр. 1/03 – Уставна повеља и „Сл. гласник РС” бр. 18/20).

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04… и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) на промет услуга закупа непокретности ПДВ обрачунава се и плаћа по општој стопи ПДВ-а од 20%, изузев када је у питању закуп станова који се користе искључиво за стамбене потребе, као и закуп земљишта, с обзиром на то да је за предметни промет, у складу са одредбама члана 25. Закона о ПДВ-у, прописано пореско ослобођења без права на одбитак претходног пореза.

Указујемо на то да је одредбом члана 25. став 2. тачка 2) Закона о ПДВ-у прописано пореско ослобођења без права на одбитак претходног пореза, односно да се ПДВ не плаћа на промет земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и на давање у закуп тог земљишта. Такође, одредбом става 2. тачка 4) истог члана Закона о ПДВ-у прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, односно да се ПДВ не плаћа ни на промет услуга закупа станова, ако се користе за стамбене потребе.

Када је у питању предметно пореско ослобођење, кључно је да буду испуњена два услова:

- да је у питању стамбени објекат дефинисан у складу са прописима који уређују област становања;
- да је стамбени објекат намењен за становање.

Према одредби члана 3. став 2. тачка 9) Закона о становању и одржавању зграда („Сл. гласник РС” бр. 104/16 и 9/20 – др. закон), стан је посебан део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за становање и по правилу има засебан улаз.

Министарство финансија у Мишљењу број 011-00-00670/2020-04 од 6. октобра 2020. године, у вези са пореским третманом промета услуге давања у закуп просторије, које Министарство одбране даје у закуп активним и пензионисаним припадницима Министарства одбране и Војске Србије за потребе становања, навело је следеће: „Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом, односно актом органа Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе (у даљем тексту: Република, органи и правна лица), нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе или локалне самоуправе.

Република, органи и правна лица обвезници су за промет добара и услуга из става 1. овог члана за који би изузимање од обавезе у смислу става 1. овог члана могло да доведе до нарушавања конкуренције, као и за промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, који су опорезиви у складу са овим законом.

Сагласно наведеном, Република, органи и правна лица нису обвезници за промет добара и услуга који врше изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе или локалне самоуправе, који нису опорезиви у складу са Законом.

Према томе, ако се просторије које Министарство одбране даје у закуп активним и пензиони-

користе за стамбене потребе (члан 25. став 2. тачка 4) Закона).

У делу 3. обрасца ПОПДВ исказују се подаци о опорезивом промету добара и услуга који врши обвезник ПДВ-а који сачињава преглед обрачуна ПДВ-а и о обрачунатом ПДВ-у. С тим у вези, у пољу 3.2 обрасца ПОПДВ исказују се подаци о износу основице и износу обрачунатог ПДВ-а за промет добара и услуга за који је порески дужник обвезник ПДВ-а који врши тај промет, и то у одговарајућим колонама за промет по општој односно посебној стопи ПДВ-а, у зависности од врсте добра или услуге, осим података о првом преносу права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима, економски дељивим целинама у оквиру тих објеката и власничким уделима на тим добрима, који се исказују у пољу 3.1 обрасца ПОПДВ.

Пример: Обвезник ПДВ-а за ког је порески период календарски месец закључио је уговор о закупу пословног простора са другим обвезником ПДВ-а. Уговором је предвиђено да месечна закупнина (од првог до последњег дана календарског месеца) износи 200.000 динара без ПДВ-а. Закуп почиње 1. септембра 2020. године. Обвезник ПДВ-а – закуподавац издао је рачун са обрачунатим и исказаним ПДВ-ом 10. септембра 2020. године за закуп за септембар 2020. године. У том случају обвезник ПДВ-а издао је рачун са исказаним ПДВ-ом иако није настала пореска обавеза у складу са Законом. У обрасцу ПОПДВ за порески период септембар 2020. године обвезник ПДВ-а – закуподавац исказује податак о обрачунатом ПДВ-у у пољу 3.2. „Обрачунати ПДВ", који у наведеном случају износи 40.000 динара.

Напомињемо да закупац нема право на одбитак претходног пореза по основу тог рачуна јер се ради о неисправном рачуну (датум рачуна је ранији од датума извршеног промета), при чему је закуподавац у обавези да плати исказани ПДВ у складу са чланом 44. Закона о ПДВ-у.

3. ОПОРЕЗИВИ ПРОМЕТ ДОБАРА И УСЛУГА КОЈИ ВРШИ ОБВЕЗНИК ПДВ-а И ОБРАЧУНАТИ ПДВ		Општа стопа		Посебна стопа	
		Основица	ПДВ	Основица	ПДВ
3.1	Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима за који је порески дужник обвезник ПДВ-а који врши тај промет				
3.2	Промет за који је порески дужник обвезник ПДВ-а који врши тај промет, осим из тачке 3.1		40.000		
3.3	Пренос права располагања на грађевинским објектима за који обвезник ПДВ-а који врши тај промет није порески дужник				
3.4	Промет за који обвезник ПДВ-а који врши тај промет није порески дужник, осим из тачке 3.3				
3.5	Повећање основице, односно ПДВ-а				
3.6	Смањење основице, односно ПДВ-а				
3.7	Промет добара и услуга без накнаде				
3.8	Укупна основица и обрачунати ПДВ за промет добара и услуга (3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.4 + 3.5 + 3.6 + 3.7)		40.000		
3.9	Накнада или део накнаде који је наплаћен пре извршеног промета и ПДВ обрачунат по том основу (аванс)				
3.10	Укупно обрачунати ПДВ (3.8 + 3.9)		40.000		

Напомена: Подаци у пољу 3.2 обрасца ПОПДВ-у не могу бити са предзнаком „минус".

www.uniorteos.com
UNIORTEOS
25 GODINA stvarno dobri alati

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Кратке теме из области ПДВ-а

1 Накнадно стицање права на одбитак претходног пореза

Одредбама члана 24. став 1. т. 2) и 3) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04… и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, односно да се ПДВ не плаћа на промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство, као и за промет добара која инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство. Остваривање наведених пореских ослобођења ближе је уређено Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС” бр. 120/12, 40/15, 82/15, 86/15, 11/16, 21/17, 44/18 – др. закон, 48/18, 62/18, 104/18, 16/19 и 80/19).

Сагласно одредби члана 27. Закона о ПДВ-у, претходни порез представља износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник може да одбије од ПДВ-а који дугује. Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици Србији или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (даље: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга:

1) који је опорезив ПДВ-ом;

2) за који, у складу са чланом 24. Закона о ПДВ-у, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а;

3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са наведеним законом;

2) документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

У пореском периоду у којем су испуњени сви услови прописани одредбама Закона о ПДВ-у обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ-а, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Одредбом члана 29. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у прописано је да обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, мотоцикала са бочним седиштем, трицикала, четвороцикала, јахти, чамаца и ваздухоплова, објеката за смештај тих добара, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга које су повезане са коришћењем тих превозних средстава, као и добара и услуга који су повезани са коришћењем објеката за смештај тих добара. Изузетно од става 1. тачка 1) наведеног члана, а у складу са ставом 2. истог члана Закона о ПДВ-у, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства и друга добра користи искључиво за обављање делатности:

1) промета и изнајмљивања наведених превозних средстава и других добара;

2) превоза лица и добара или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

У складу са одредбом члана 32. став 2. Закона о ПДВ-у, исправка одбитка претходног пореза врши се за период који је једнак разлици између рокова из става 1. поменутог члана и периода у којем је обвезник испуњавао услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

Обвезник ПДВ-а који није имао право на одбитак претходног пореза по основу набавке опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте право на одбитак дела претходног пореза може да оствари ако у роковима из члана 32. став 1. Закона о ПДВ-у испуни услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

гласник РС" бр. 86/15) ближе се уређује начин исправке одбитка претходног пореза приликом измене основице за ПДВ у смислу Закона о ПДВ-у.

Ако се основица за опорезиви промет добара и услуга накнадно смањи, обвезник ПДВ-а којем је извршен промет добара и услуга дужан је да смањи одбитак претходног пореза који је по том основу остварио.

Одредбама члана 15. став 1. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС" бр. 123/12, 86/15, 52/18 и 94/19 – даље: Правилник о рачунима) прописано је да, када се после извршеног промета добара и услуга промени накнада за тај промет, обвезник ПДВ-а **издаје документ о повећању или смањењу накнаде, односно документ о повећању или смањењу основице, који нарочито садржи податке о**:

1) називу, адреси и ПИБ-у издаваоца документа;
2) месту и датуму издавања и редном броју документа;
3) називу, адреси и ПИБ-у примаоца документа;
4) износу за који је смањена, односно повећана основица за обрачунавање ПДВ-а, пореској стопи и износу за који је смањен, односно повећан износ обрачунатог ПДВ-а – у случају опорезивог промета за који је обвезник ПДВ-а – издавалац документа порески дужник у складу са Законом;
5) износу за који је смањена, односно повећана накнада, без ПДВ-а – у случају опорезивог промета за који обвезник ПДВ-а – издавалац документа није порески дужник у складу са Законом;
6) износу за који је смањена, односно повећана накнада за промет добара и услуга – у случају промета који је ослобођен ПДВ-а и промета који не подлеже опорезивању, за који се издаје рачун у складу са поменутим правилником;
7) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате у складу са Законом – у случају када се за тај промет примењује систем наплате;
8) броју и датуму издавања рачуна за извршени промет добара и услуга.

У складу са одредбом члана 15. став 2. Правилника о рачунима, документ из става 1. датог члана издаје обвезник ПДВ-а који је издао рачун за промет добара или услуга у складу са чл. 42. и 43. Закона.

У Мишљењу Министарства финансија број 011-00-462/2020-04 од 9. септембра 2020. године, **које се односи на измену основице по основу попуста названог логистички рабат**, наведено је следеће: „Када продавац и купац добара уговоре да ће продавац испоручивати добра у малопродајне објекте купца, уз могућност да се на основу сагласности купца добра испоруче до неког другог одредишта ближег продавцу, примера ради до централног магацина купца, па после извршеног промета добара **обвезник ПДВ – продавац одобри другом обвезнику ПДВ** – купцу попуст у цени за добра испоручена до тог одредишта, у конкретном случају **попуст назван логистичким рабатом**, са аспекта Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон) **реч је о измени – смањењу основице за извршени промет добара**. С тим у вези, када је промет добара извршен обвезнику ПДВ – купцу који има право на одбитак претходног пореза по основу набавке предметних добара, обвезник ПДВ – продавац може да измени (смањи) износ обрачунатог ПДВ за извршени промет добара под условом да је обвезник ПДВ – купац исправио одбитак претходног пореза и да је о томе писмено обавестио обвезника ПДВ – продавца. Поред тога напомињемо, у случају смањења основице за извршени промет, обвезник ПДВ – продавац издаје документ о смањењу основице у складу са чланом 15. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Службени гласник РС" бр. 123/12, 86/15, 52/18 и 94/19 – у даљем тексту: Правилник о рачунима)."

Идентичан одговор на исто постављено питање објављен је и у Мишљењу Министарства финансија број 011-00-609/2020-04 од 10. септембра 2020. године.

Читајте најновија мишљења Министарства финансија на Прописи.нет

Соња Николић, виши саветник у Министарству финансија

Рефакција плаћене акцизе – 2. део

Увод

У претходном броју „Пословног саветника" ближе је обрађена тема рефакције плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности који се користе као моторно гориво у транспортне сврхе за превоз лица и ствари, односно за загревање стамбеног или пословног простора. У овом тексту детаљније је размотрена тема:

- рефакције плаћене акцизе када се акцизни производи набављени у земљи извозе и
- рефакције плаћене акцизе када се деривати нафте и биотечности користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе.

Подсећамо на то да је рефакција плаћене акцизе уређена одредбама чл. 39, 39а, 39б, 39в и 40. Закона о акцизама („Сл. гласник РС" бр. 22/01… и 30/18 – даље: **Закон**), као и подзаконским актима којима се ближе уређује наведена област.

1 Рефакција плаћене акцизе када се акцизни производи извозе

Право на рефакцију плаћене акцизе, према члану 39. Закона, има лице које је извезло акцизни производ набављен у земљи непосредно од произвођача, односно увозника акцизног производа. Такође, право на рефакцију плаћене акцизе има и лице – увозник акцизног производа који је тај производ извезао. Наиме, сагласно одредби члана 40. Закона, рефакцију плаћене акцизе може да оствари лице које је извезло акцизни производ на који је плаћена акциза, при чему се рефакција остварује на основу писменог захтева који се подноси надлежном пореском органу. Уз захтев за рефакцију подноси се и рачун произвођача акцизног производа са исказаном акцизом или рачун увозника акцизног производа са исказаном акцизом која је плаћена при увозу, као и доказ да је рачун плаћен, односно јединствена царинска исправа којом се доказује да је акциза плаћена при увозу, али и доказ да су акцизни производи извезени.

Начин и поступак остваривања права на рефакцију акцизе ближе су уређени Правилником о начину обрачунавања и плаћања акцизе, врсти, садржини и начину вођења евиденција, достављања података и подношења пореске пријаве („Сл. гласник РС" бр. 3/05… и 48/18). Према члану 9. наведеног правилника лице из члана 39. Закона остварује право на рефакцију плаћене акцизе на основу писменог захтева, који се подноси Пореској управи. Уз захтев се подноси и:

- рачун произвођача акцизног производа са исказаном акцизом;
- рачун увозника са исказаном акцизом која је плаћена при увозу, односно јединствена царинска исправа (ЈЦИ) ако је лице из члана 39. Закона истовремено и увозник акцизних производа;
- налог за пренос или други документ о безготовинском плаћању рачуна из тачке 1) датог става;
- јединствена царинска исправа или други документ као доказ да су производи извезени.

Сагласно наведеном, у случају када се извози акцизни производ на који је кроз купопродајну цену плаћена акциза, а набављен је у земљи непосредно од произвођача, односно увозника акцизног производа, лице које извози тај производ има право на рефакцију плаћене акцизе подношењем захтева Пореској управи, уз достављање прописане документације.

Пример: Извоз сирове кафе

Привредни субјект А набавио је 10. 3. 2020. год. 100 kg непржене (сирове) кафе од увозника кафе, привредног субјекта Б, којем је при увозу надлежни царински орган обрачунао тада важећу акцизу на непржену кафу од 90,09 дин./kg. Увозник, привредни субјект Б, при продаји сирове кафе привредном субјекту А у рачуну исказује акцизу обрачунату при увозу у износу од 9.009,00 динара за 100 kg сирове кафе. Привредни субјект А 15. 7. 2020. год., након промене износа акцизе, од набављене количине извози 50 kg сирове кафе. У том случају привредни субјект А има право на рефакцију акцизе у износу од 4.504,50 динара, значи износ акцизе коју је платио кроз купопродајну цену, без обзира на то што је у међувремену дошло до промене акцизе 1. 7. 2020. године, с тим што рефакцију остварује подношењем прописане документације Пореској управи. У

То значи да, уколико лице које подноси захтев за рефакцију плаћене акцизе испуњава услове прописане Законом и Правилником о рефакцији плаћене акцизе, плаћа пун износ акцизе, али остварује право на рефакцију (повраћај) у пуном износу плаћене акцизе.

Листа гасних уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона која се користе у индустријске сврхе:

Тарифна ознака	Гасна уља
2710 19 43 00	Остала тешка уља, гасна уља, за остале сврхе, са садржајем сумпора не преко 0,001% по маси, осим гасног уља из члана 7. став 1. тачка 1) Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла (EVRO DIZEL)
2710 19 46 00	Остала тешка уља, гасна уља, за остале сврхе, са садржајем сумпора преко 0,001% по маси, али не преко 0,002% по маси, осим гасног уља из члана 7. став 1. тачка 2) Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла (дизел-гориво GASNO ULJE 0,1)
2710 19 47 00	Остала тешка уља, гасна уља, за остале сврхе, са садржајем сумпора преко 0,002% по маси, али не преко 0,1% по маси, осим гасног уља из члана 7. став 1. тачка 2) Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла (дизел-гориво GASNO ULJE 0,1)
2710 19 48 00	Остала тешка уља, гасна уља, за остале сврхе, са садржајем сумпора преко 0,1% по маси
2710 20 11 00	Гасна уља, са садржајем сумпора не преко 0,001% по маси, осим гасног уља из члана 7. став 1. тачка 1) Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла (EVRO DIZEL)
2710 20 15 00	Гасна уља, са садржајем сумпора преко 0,001% по маси, али не преко 0,002% по маси, осим гасног уља из члана 7. став 1. тачка 2) Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла (дизел-гориво GASNO ULJE 0,1)
2710 20 17 00	Гасна уља, са садржајем сумпора преко 0,002% по маси, али не преко 0,1% по маси, осим гасног уља из члана 7. став 1. тачка 2) Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла (дизел-гориво GASNO ULJE 0,1)
2710 20 19 00	Гасна уља, са садржајем сумпора преко 0,1% по маси

Напомињемо да гасна уља која се користе као енергетска горива и у индустријске сврхе и за која може да се оствари рефакција плаћене акцизе садржи претходно наведена Листа гасних уља која се користе у индустријске сврхе, која је прописана чланом 13. Правилника.

Гасна уља која се користе у индустријске сврхе класификована су у складу са Правилником о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Сл. гласник РС” бр. 111/15, 106/16, 60/17, 117/17, 120/17 – исправка, 50/18, 101/18, 93/19, 91/20, 102/20).

Према члану 7. Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла у гасна у смислу овог правилника су:

1) EVRO DIZEL;
2) дизел-гориво GASNO ULJE 0,1;
3) GASNO ULJE EKSTRA LAKO EVRO EL.

У Листи гасних уља која се користе у индустријске сврхе прописано је да се у индустријске сврхе не користе следећа гасна уља: EVRO DIZEL и дизел-гориво GASNO ULJE 0,1.

Према томе, привредни субјекти који користе EVRO DIZEL за погон моторних возила и пловила са дизел-мотором која плове унутрашњим водама у смислу прописа којима се уређује пловидба и луке на унутрашњим водама, као и дизел-гориво GASNO ULJE 0,1 које се користи за погон радних машина и трактора (пољопривредних и шумских) у складу са прописом којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима, железничких возила, као и пловила са дизел-мотором која плове унутрашњим водама у смислу прописа којима се уређује пловидба и луке на унутрашњим водама, изузета су из Листе гасних уља која се користе у индустријске сврхе, у погледу којих може да се оствари право на рефакцију плаћене акцизе.

Уколико се гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3. Закона о акцизама, у конкретном случају, GASNO ULJE EKSTRA LAKO EVRO EL, користе као енергетско гориво у индустријске сврхе, може да се оствари рефакција плаћене акцизе, уз испуњење свих осталих услова прописаних Законом и Правилником. ПС

Путем мејл-сервиса обавештавамо вас о вебинарима и онлајн-предавањима!

Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија

Подзаконски акти за утврђивање пореза на имовину за пореску 2021. годину

Опорезивање имовине у Републици Србији уређено је следећим прописима:

- Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/01… и 86/19 – даље: **Закон**),
- Правилником о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину („Сл. гласник РС” бр. 93/19) и
- подзаконским актима јединица локалних самоуправа.

Порез на имовину плаћа се на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, и то на:

- право својине, односно на право својине на земљишту површине преко 10 ари;
- право закупа, односно коришћења, стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица;
- право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта;
- право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- државину непокретности на којој ималац права својине није познат или није одређен;
- државину непокретности у јавној својини, без правног основа;
- државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу.

Непокретностима се сматрају земљиште (грађевинско, пољопривредно, шумско и друго), као и стамбене, пословне и друге зграде, станови, пословне просторије, гараже и други (надземни и подземни) грађевински објекти, односно њихови делови.

Сагласно одредби члана 38б Закона, порез на имовину утврђује се за календарску годину применом одредаба тог закона, као и одлуке скупштине јединице локалне самоуправе на чијој се територији имовина налази о стопама пореза на имовину, одлуке којом су одређене зоне (укључујући и најопремљеније зоне) и акта о коефицијентима за непокретности у зонама, **који важе на 15. децембар текуће године**.

Јединице локалне самоуправе овлашћене су да елементима прописаним Законом (зоне, пореске стопе, стопа амортизације итд.) одреде оптимално пореско оптерећење по основу пореза на имовину за непокретности на својој територији. С тим у вези, за потребе утврђивања пореза на имовину јединица локалне самоуправе доноси следеће подзаконске акте:

- одлуку о стопама пореза на имовину,
- одлуку о висини стопе амортизације,
- одлуку о одређивању зона и најопремљеније зоне,
- акт о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама,
- акт о коефицијентима за непокретности у зонама, као и
- акт о просечним ценама одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге, које се налазе у најопремљенијој зони.

Осим наведених аката, јединица локалне самоуправе одлуком може да пропише да се неизграђено грађевинско земљиште на њеној територији, које се користи искључиво за гајење биљака, односно садног материјала, односно шума, у сврху утврђивања основице пореза на имовину разврстава у пољопривредно односно шумско земљиште.

Подзаконске акте за утврђивање пореза на имовину за пореску 2021. годину јединице локалне самоуправе доносе и објављују до 30. новембра 2020. године. Све подзаконске акте за утврђивање пореза на имовину јединица локалне самоуправе објављује и на својој интернет страни.

Напомињемо да Закон не садржи основ по ком јединица локалне самоуправе својим актима може да пропише ослобођење од пореза на имовину непокретности на својој територији. Сагласно Мишљењу Министарства финансија број 413-00-00154/2015-04, „нема законског основа да је-

када ни у зони ни у граничним зонама није било најмање три промета одговарајућих непокретности у периоду од 1. јануара до 30. септембра године која претходи години за коју се утврђује порез, не може бити већи од 0,4. Ако је, примера ради, одлуком јединице локалне самоуправе, која је објављена до 30. новембра текуће године (онако како се објављују општи акти те јединице локалне самоуправе), за непокретности у зони сеоских насеља прописан коефицијент који износи 0,8, пореска основица за непокретности обвезника који води пословне књиге у тој зони утврђује се применом коефицијента 0,4.

6 Акт о просечним ценама одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге које се налазе у најопремљенијој зони

У случају када ни у зонама ни у граничним зонама није било промета одговарајућих непокретности у периоду од 1. јануара до 30. септембра текуће године, односно када вредност другог земљишта не може да се утврди применом просечне цене пољопривредног земљишта (која се умањује за 40%), јединица локалне самоуправе **дужна је** да објави просечне цене одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не воде пословне књиге – у зони која је, према одлуци надлежног органа те јединице локалне самоуправе, утврђена као најопремљенија зона. Дакле, акт о просечним ценама одговарајућих непокретности, на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге које се налазе у најопремљенијој зони, јединица локалне самоуправе објављује у случају када ни у зонама ни у граничним зонама у периоду од 1. јануара до 30. септембра текуће године није било најмање три промета одговарајућих непокретности, односно када вредност другог земљишта не може да се утврди применом просечне цене пољопривредног земљишта (умањена за 40%). Да би наведени акт био објављен, претпоставка је да је јединица локалне самоуправе објавила одлуку којом је утврђена најопремљенија зона.

Уколико јединица локалне самоуправе не објави акт о просечним ценама одговарајућих непокретности, на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге које се налазе у најопремљенијој зони, основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге јесте књиговодствена вредност исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години. ПС

Кратке теме из области пореза кроз питања претплатника

1 ПОПДВ

1.1 Повраћај плаћеног аванса

Питање: У децембру 2019. години платили смо аванс за учешће на сајму грађевине. Добили смо авансни рачун и признали претходни ПДВ. Приказали смо аванс у пореској пријави за децембар 2019. С обзиром на насталу ситуацију, тражили смо повраћај аванса. Аванс нам је у целости враћен у септембру 2020. Дали смо потврду да смо у септембру одбили ПДВ по сторно авансном рачуну (потврда нам је послата од добављача са колонама за попуњавање: на основу сторно авансног рачуна из 2019. и укупног износа ПДВ-а). Након те потврде новац нам је враћен. У којој колони ПОПДВ приказујемо износ сторнираног улазног ПДВ-а?

Одговор: У пољу 8а.7 обрасца ПОПДВ исказују се подаци о плаћеном авансу за опорезив промет за који је порески дужник обвезник ПДВ-а који врши тај промет. Посебно се исказује податак о делу плаћеног аванса који се односи на основицу, а посебно о делу плаћеног аванса који се односи на обрачунати ПДВ, при чему треба имати у виду да се подаци исказују у одговарајућим колонама у зависности од тога да ли се ради о авансу за промет који је опорезив ПДВ-ом по општој односно посебној стопи.

добара и услуга за који је примио авансну уплату, у том случају нема обавезу издавања рачуна по основу примљене авансне уплате, већ само рачуна за извршени промет добара и услуга.

4 Пореске пријаве

4.1 Неподношење ППДГ-1С приликом именовања пословође

Питање: Да ли постоји обавеза подношења ППДГ-1С пријаве у случају када предузетник региструје овлашћеног пословођу у АПР-у?

Одговор: Одредбама члана 7. став 1. тачка 6), члана 8. став 1. тачка 6) и члана 9. став 1. тачка 6) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописано је да су предузетници обвезници доприноса за обавезно социјално осигурање. Одредбама члана 22. Закона прописано је и како се утврђује основица доприноса за обвезнике предузетнике. Према одредби члана 22. став 1. т. 1. и 2. Закона, основица доприноса за предузетнике који, у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, порез плаћају према стварном приходу јесте:

1) месечни износ личне зараде у смислу закона који уређује порез на доходак грађана, или

2) опорезива добит ако предузетник не исплаћује личну зараду из тачке 1) овог става.

Одредбама члана 65б Закона прописано је да се за предузетника који остварује остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета у складу са законом којим се уређује финансијска подршка породици са децом не плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање по том основу за време остваривања права на поменуту накнаду. Изузетно од става 1. наведеног члана, за предузетника који наставља да обавља предузетничку делатност за време остваривања права на остале накнаде основицу доприноса чини лична зарада, односно опорезива добит, односно паушално утврђени приход. Обвезник плаћања доприноса за време остваривања права на остале накнаде је предузетник из става 2. датог члана.

Према одредби члана 83. Закона о привредним друштвима, предузетник је пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је, као такво, регистровано у складу са законом о регистрацији. Према одредби члана 89. став 1. истог закона, предузетник писаним овлашћењем може да повери пословођење пословно способном физичком лицу – пословођи.

Имајући у виду претходно цитиране прописе, у конкретном случају, када се ради о предузетнику који порез на доходак грађана плаћа према стварном приходу, а није се определио за исплату личне зараде, већ доприносе плаћа на основицу коју чини опорезива добит, при чему није прекинуо обављање делатности, већ је наставио да обавља делатност преко овлашћеног пословође, нема основа за подношење пореске пријаве ППДГ-1С. Наиме, као што јасно произлази из цитираних прописа, предузетници који обављају делатност било непосредно било преко овлашћеног пословође обвезници су плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање.

Дакле, у конкретном случају, не подноси се нова, односно измењена пореска пријава ППДГ-1С, тј. предузетник наставља да плаћа све доприносе за обавезно социјално осигурање у износима и на начин који су исказани у последњој поднетој пореској пријави ППДГ-1С, пре него што је именован пословођа. ПС

Електронски часопис

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК" представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мр Жељко Албанезе

Коришћење и попуњавање образаца платних налога за извршење платних трансакција у динарима

Иновираном Одлуком о облику, садржини и начину коришћења образаца платних налога за извршење платних трансакција у динарима („Сл. гласник РС” бр. 55/2015, 78/2015, 82/2017, 65/2018, 78/2018, 22/2019 и 125/2020 – даље: Одлука) уређују се облик, садржина и начин коришћења образаца платних налога за извршење платних трансакција у динарима преко текућег рачуна. Одлуком су прописани следећи платни налози:

1) налог за уплату – користи се за уплате готовог новца на текући рачун (уплате дневног пазара, плаћање обавеза у готовом новцу и друге уплате на текући рачун);

2) налог за исплату – користи се за исплате готовог новца са текућег рачуна;

3) налог за пренос – користи се за пренос новчаних средстава са текућег на текући рачун.

Садржај и начин попуњавања сегмената у наведеним обрасцима платних налога објављени су у прилогу 2 Одлуке. Подаци у сегментима тих образаца исписују се описно и нумеричким знаковима, а распоређени су према карактеру поменутих знакова. Подсећамо на то да, по дефиницији, **платни налог** означава инструкцију платиоца или примаоца плаћања свом пружаоцу платних услуга којом се захтева извршење платне трансакције.

Последњим изменама Одлуке (из „Службеног гласник РС” бр. 125/2020) дат је нови Прилог 2, у ком су допуњене одредбе о следећима сегментима: „Назив платиоца”, „Број текућег рачуна” и „Сврха плаћања”. Ипак, основни сегменти платних налога „Шифра плаћања” и „Позив на број одобрења” нису мењани.

1 Сегменти у обрасцима платних налога – садржај и начин попуњавања

1.1 Попуњавање сегмента под називом „Начин извршења”

У сегмент „Начин извршења – хитно” уписује се описна словна ознака **X**.

Платни налог у којем је уписана словна ознака X и који гласи на износ до 300.000 динара – обавезно се извршава као инстант трансфер одобрења у складу са одлуком којом се уређују општа правила за извршавање инстант трансфера одобрења. Изузетно, ако тај платни налог не може да се изврши у складу са одлуком којом се уређују општа правила за извршавање инстант трансфера одобрења, може да се изврши као хитан на начин који по висини накнаде одговара висини накнаде за извршавање инстант трансфера одобрења, под условом да је пружалац платних услуга кориснику платних услуга непосредно пре извршења налога пружио информацију да се тај налог неће извршити као инстант трансфер одобрења.

У складу са **Одлуком о општим правилима за извршавање инстант трансфера одобрења** („Сл. гласник РС” бр. 65/2018, 78/2018, 20/2019 и 120/2020), **инстант трансфером одобрења** сматра се домаћа платна трансакција у динарима која се извршава трансфером одобрења који платилац може да иницира у било које доба дана током сваког дана у години и код којег се пренос новчаних средстава на платни рачун примаоца плаћања извршава на начин и у роковима утврђеним поменутом одлуком.

У складу са наведеним, *сва плаћања до 300.000 динара која клијенти означе као хитна уношењем словне ознаке X у поље „Хитно” на налогу биће извршена као инстант плаћања, што значи да ће за свега неколико секунди онај коме је плаћање намењено добити средства на свом рачуну, а онај ко плаћа потврду да је плаћање извршено и средства одобрена.*

1.2 Попуњавање сегмента под називом „Назив платиоца”

У сегмент „Назив платиоца”, односно „Назив примаоца плаћања” уписују се идентификациони подаци о платиоцу, односно примаоцу плаћања, који морају да прате пренос новчаних средстава у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма (име и презиме, односно назив платиоца, адреса, односно адреса седишта платиоца – улица и број и место). У складу с чланом 11. Закона о спречавању прања

У платним налозима у којима је основни број модела за уписивање садржаја у сегмент „Позив на број" означен бројем 97 – врши се контрола позива на број, а **ако број модела није унесен, неће се вршити контрола позива на број**.

Пружалац платних услуга неће извршити платне налоге у вези са којима се контролом утврди да контролни број у садржају сегмента „Позив на број" не одговара назначеном броју основног модела тог елемента. За пренети садржај поменутог сегмента пружалац платних услуга одговара само ако је садржај уписан у складу с прописаним моделом.

1.8 Попуњавање сегмента под називом „Место и датум пријема"

У сегмент „Место и датум пријема" уписује се место у ком је пружалац платних услуга примио платни налог, као и датум тог пријема платног налога код пружаоца платних услуга.

1.9 Попуњавање сегмента под називом „Датум извршења"

У наведени сегмент уписује се датум на који треба извршити платни налог.

1.10 Попуњавање сегмента под називом „Потпис, односно сагласност платиоца/примаоца"

Обрасце платних налога који се издају на папиру потписују корисници платних услуга, односно лица која су ти корисници овластили да дају сагласност за извршење платне трансакције (картоном депонованих потписа или на други одговарајући начин), с тим што пружалац платне услуге и корисник платне услуге могу да уговоре и другачији начин провере аутентичности подносиоца платног налога, односно давања сагласности за извршење платне трансакције.

Ако је у случају образаца платних налога који се издају на папиру изричито уговорено оверавање тих налога печатом, печат се ставља у делу платног налога на коме се налази потпис корисника платне услуге.

Мр Жељко Албанезе

Право на одсуство, накнаду зараде/плате и повећање зараде/плате овлашћеним представницима синдиката код послодаваца

Увод

Према одредбама Закона о раду („Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС и 113/2017) запосленима се јемчи слобода синдикалног организовања и деловања без одобрења, уз упис у регистар синдиката. Према члану 6. истог закона, синдикатом се сматра самостална, демократска и независна организација запослених, у коју се они добровољно удружују ради заступања, представљања, унапређења и заштите својих професионалних, радних, економских, социјалних, културних и других појединачних и колективних интереса. Једном основана, синдикална организација код послодавца дужна је да достави послодавцу акт о упису у регистар синдиката, као и одлуку о избору председника и чланова органа синдиката, у року од осам дана од дана достављања акта о упису синдиката у регистар, односно од дана избора органа синдиката. Даља сарадња послодавца и синдиката одвија се у складу са одредбама Закона о раду, али би било пожељно да се та сарадња – у виду посебног текста под називом „Услови за рад синдиката" – формализује и озваничи колективним уговором или споразумом између послодавца и синдиката код послодавца, јер се на тај начин тачно прецизирају права и обавезе обе стране.

Наведени документ (споразум или колективни уговор) користан је и са становишта теме о којој је овде реч, а то су права овлашћених представника синдиката код послодавца. Наиме, Закон о раду

– Анекс), послодавац је дужан да овлашћеном представнику репрезентативног синдиката у установи, који припада репрезентативном синдикату у делатности здравствене заштите становништва у Републици Србији, учеснику у преговарању за закључивање поменутог колективног уговора, исплаћује увећану месечну плату у висини три основице за обрачун и исплату плата запослених у здравству, и то председнику, односно поверенику репрезентативног синдиката у здравственој установи.

3) Према члану 77. Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 97/2020), послодавац је дужан да овлашћеном представнику репрезентативног синдиката у установи, који припада репрезентативном синдикату, потписнику поменутог уговора, у који је учлањено више од 50% запослених, исплаћује увећану месечну плату у висини од 12% на име накнаде за обављање функције. Уколико је у репрезентативну синдикалну организацију установе која припада репрезентативном синдикату, потписнику тог уговора, учлањено мање од 50% запослених, овлашћени представник има право на сразмерно увећану месечну плату на име накнаде за обављање функције до 12%.

Као што се види, реч је о директном повећању плате овлашћеном представнику репрезентативног синдиката, што треба тумачити као једнократну исплату по основу његовог укупног ангажовања на вођењу синдикалне организације код послодавца.

Желимо да нагласимо да је по датом питању став Уставног суда следећи: „Колективним уговором или споразумом могуће је утврдити да овлашћени представник синдикалне организације има право на увећану месечну плату.”

У прилог тези о законитости наведене одредбе у ПКУ стоји и чињеница да се колективни уговори закључују на основу постигнутог споразума између синдиката и послодавца, што даље значи да учесници у закључивању колективног уговора аутономно решавају сва питања везана за права, обавезе и одговорности запослених, укључујући и питање одређивања увећане зараде синдикалних представника онако како је то регулисано наведеним посебним колективним уговорима (Решење Уставног суда Србије У. бр. 283/09 од 27. 6. 2013).

Услови за исплату поменутог увећања месечне плате су следећи:

1) Увећање износи 12% (у ПКУ за предшколске и школске установе) ако је у репрезентативни синдикат који је потписник уговора учлањено више од 50% запослених, а сразмерно мање ако је учлањено мање од 50% запослених. На пример, ако је у тај синдикат учлањено 40% запослених, увећање износи 9,6%. Ако је учлањено 30% запослених, увећање је 7,2%.

2) Увећање износи три основице за обрачун и исплату плата запослених у здравству (у ПКУ за здравство) ако је у репрезентативни синдикат који је потписник уговора учлањено више од 50% запослених, а сразмерно мање ако је учлањено мање од 50% запослених. На пример, ако је у тај синдикат учлањено 40% запослених, увећање износи 2,4, а ако је учлањено 30% запослених, увећање је 1,8 основица за обрачун плата запослених у здравству. При томе треба подсетити на то да нето основица за обрачун и исплату плата у здравству за 2020. годину за остале запослене износи 3.255,72 динара.

С обзиром на то да наведени ПКУ утврђују да се ради о „повећању плате” (а не основне плате), увећање треба спровести на плату која садржи основну плату и увећања остварена на ту плату (минули рад, прековремени рад, радни учинак у здравству итд.).

Осим тога, треба имати у виду да се све плате у јавном сектору, па и за запослене на које се односе наведена три ПКУ, обезбеђују из буџета Републике Србије. У случају поменутих синдикалних представника, ради се о повећању њихових плата, дакле не о неком синдикалном додатку који би организација синдиката требало да обезбеди, већ о исплати „увећане месечне плате”. Практично, та исплата има карактер додатка на плату, који се опорезује као плата и по ком основу тај синдикални представник остварује и пензијски стаж. **Влада је својим потписом на наведене ПКУ одобрила такву исплату, односно пристала да финансира увећану плату синдикалних представника. Према томе, када наведене установе требују средства за плате, имају право да траже и средства за увећане плате наведених синдикалних представника.** ПС

Мр Жељко Албанезе

Могућности за исплате из очекиване добити за 2020. годину за привредне субјекте који су користили фискалне погодности

Увод

Како се приближава крај календарске и пословне 2020. године, привредна друштва и други пословни субјекти све више се баве рачуницом да ли имају простора и могућности за одређене исплате из очекиване добити за ову годину. Међутим, ове године присутан је битан моменат у разматрању датих могућности. Наиме, сви послодавци који су се определили у току 2020. године да користе фискалне погодности и директна давања из буџета на основу Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС" бр. 54/2020 и 60/2020 – даље: Уредба) и/или Закључка Владе („Сл. гласник РС" бр. 104/2020), морају да се подсете да примена поменуте уредбе има битно ограничење – немогућност исплате дивиденди до краја 2020. године. Конкретно, према члану 16. став 1. Уредбе, привредни субјекти у приватном сектору који се определе за коришћење фискалних погодности и директних давања из буџета не могу да исплаћују дивиденде до краја 2020. године. Према појашњењу из става 4. наведеног члана, под дивидендама се подразумевају све исплате које својим власницима изврши привредно друштво по основу њиховог власништва над акцијама, односно уделима тог привредног друштва. Међутим, према ставу 3. истог члана, за све привредне субјекте који су се определили да користе неку од погодности из Уредбе забрана исплате дивиденди до краја 2020. године не односи се на исплату дивиденде у акцијама, односно уделима исплатиоца дивиденде.

Имајући у виду наведене одредбе Уредбе, с једне, и законске одредбе о могућностима исплата запосленима из очекиване добити, с друге стране, може се закључити да:

1) мера забране исплате дивиденди по Уредби не односи се на предузетнике, што значи да они себи могу да врше исплату прихода без ограничења прописаног Уредбом, односно такве исплате не утичу на њихово право на погодности прописане Уредбом;
2) ако нпр. зависно правно лице користи фискалне погодности и директна давања из Уредбе, нема никакав утицај на право матичног друштва (које не користи погодности) да исплаћује дивиденду, као и обратно;
3) прописано ограничење односи се на исплату дивиденде, односно учешћа у добити, али не и на исплату бонуса запосленима или оснивачу друштва који је запослен у свом друштву;
4) привредни субјекти у приватном сектору који су току 2020. године користили фискалне погодности и директна давања у складу са Уредбом до краја 2020. године могу да исплаћују по основу очекиване добити за 2020. годину:
а) привремене дивиденде у акцијама, односно уделима,
б) „13. зараду",
в) бонусе, награде и друга учешћа у очекиваној добити.

Пошто су, по Уредби, забрањене исплате које својим власницима изврши привредно друштво по основу њиховог власништва над акцијама, односно уделима тог привредног друштва (дивиденде у новцу), дозвољене су исплате запосленима у новцу, односно исплате власницима акција и удела у новцу и акцијама, односно уделима.

У наставку су дати основни елементи наведених исплата, за које наглашавамо да се врше по основу „очекиване добити за 2020. годину". Дакле, те исплате претпостављају одређене ефекте и резултате у овогодишњем пословању који дозвољавају додатне исплате које неће угрозити пословни резултат за ову годину. **И друго, те исплате треба извршити до 31. децембра 2020. године**.

о порезу на доходак грађана (који прописује да се „зарадом, у смислу овог закона, сматрају и примања у вези са радом код послодавца која по основу права из радног односа лице оствари по престанку радног односа"). Приликом подношења обрасца ППП-ПД та исплата се везује, тј. кумулира са последњом исплаћеном зарадом поменутом лицу код послодавца.

3.2 Исплате и порески третман бонуса и учешћа у добити члановима управе

Примања која послодавац пре истека 2020. године по основу очекиване добити исплаћује члановима управе (одбор директора, надзорни одбор) у виду награда и бонуса сматрају се другим приходима из члана 85. став 1. тачка 5) Закона о порезу на доходак грађана. У погледу пореског третмана тих исплата послодавац има обавезу да обрачуна и плати:

- порез на друге приходе по стопи од 20% на основицу коју чини бруто приход умањен за 20% нормираних трошкова;
- допринос за пензијско и инвалидско осигурање на терет запосленог по стопи од 25,5% на основицу на коју се плаћа порез (не примењује се најнижа основица).

Допринос за здравствено осигурање (по стопи од 10,30%) плаћа се само у случају када прималац прихода није обавезно осигуран по другом основу.

Такав порески третман има исплата бонуса и награда, независно од тога да ли је члан управе у радном односу код исплатиоца.

Уколико је примање по основу учешћа у добити најпре утврђено у нето износу, бруто износ добија се применом коефицијента 0,636 (нето износ дели се са тим коефицијентом).

Примања чланова управе по основу бонуса рачуноводствено се обухватају:

- на терет рачуна 526 – *Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора*, а
- у корист рачуна 464 – *Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора*, као и рачуна 489 – *Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине*.

У пореском билансу који ће се састављати за 2020. годину обрачунати бонус члановима управе сматра се порески признатим расходом.

У обрасцу ППП-ПД примања чланова управе правног лица пријављују се под ОВП 601, 602 или 603.

Кратке теме из области зарада, накнада и других примања кроз питања претплатника

1 Зараде и накнаде трошкова

1.1 Зарада уговорена у страној валути

Питање: Да ли је у уговору о раду дозвољено да се износ бруто зараде изрази у еврима и да се онда сваки месец прерачунава колико је то у динарима на дан исплате и тако обрачунава и исплаћује зарада у динарима?

Одговор: Закон о раду не предвиђа у којој се валути изражава новчани износ основне зараде. Изражавање зараде у страној валути јесте производ намере уговарача да се током важења уговора, због евентуалног пада вредности динара, не обезвреди вредност уговорене зараде, а не да се прекрши закон. Наведено је потврђено и Одлуком Уставног суда Уо. бр. 916/10 од 19. 6. 2012, коју ћемо навести у наставку одговора.

Осим тога, чланом 34. Закона о девизном пословању прописано је да је дозвољено уговарање у девизама у Републици, с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима.

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије у Мишљењу бр. 011-000942/2006 02 од 23. 8. 2006 заузело је став да Закон о раду не предвиђа у којој се валути изражава новчани износ основне зараде, али сматрамо да новчани износ основне зараде, ако се изражава у страној валути, у уговору о раду треба да буде изражен и у динарској противвредности. Основна зарада исказује се у бруто износу.

На основу наведеног може да се закључи да нема препрека да се зарада уговори у страној валути, као и да се на дан обрачуна прерачунава у динарску противвредност, а затим исплаћује у динарима, с

зараду запосленог, **примање по том основу подлеже плаћању пореза на доходак грађана на зараде, као и доприноса за обавезно социјално осигурање** у складу с одредбама чл. 7. до 9, 13, 36, 41, 44. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС", бр. 84/04 и 61/05)."

3.5 Куповина огревног дрвета од физичког лица – приходи од пољопривреде и шумарства

Питање: Предузетник, обвезник ПДВ-а, купио је огревно дрво од физичког лица. Које су пореске обавезе тог обвезника, купца огревног дрвета?

Одговор: Промет огревног дрвета, из угла Закона о порезу на доходак грађана, **спада у промет пољопривредних и шумских производа**. У вези са тим Министарство финансија објавило је Мишљење бр. 413-00-00069/2005-04 од 7. 3. 2005. године, у ком се наводи:

„Ако је обвезнику ПДВ промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга, **а у конкретном случају огревно дрво**, извршило физичко лице које није обвезник пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода, односно лице које се, у складу са одредбом члана 34. став 1. Закона, не сматра пољопривредником, у том случају не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ надокнаде, већ обвезник ПДВ који је извршио откуп огревног дрвета има обавезу да обрачуна и плати, по одбитку, порез на доходак грађана сходно одредбама чл. 85. и 99. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС", бр. 24/01… 135/04)."

Приход од пољопривреде и шумарства опорезује се:

- као приход од самосталне делатности,
- као други приход или
- ослобођен је пореза на доходак грађана,

у зависности од тога које га физичко лице остварује.

Према одредбама члана 32. став 3. Закона о порезу на доходак грађана (Закон), обвезником пореза на приходе од самосталне делатности сматра се и обвезник пореза по основу прихода од пољопривреде и шумарства – физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства, уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге у складу са наведеним законом и порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит (**предузетник пољопривредник**).

Чланом 85. став 1. тачка 15) прописано је да се, као остали приход, опорезују приходи од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева. Опорезиви приход, који физичко лице оствари од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева, чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 90%. Ипак, чланом 85. став 14. прописано је пореско ослобођење, и то тако да се не опорезују приходи од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева, које остваре физичка лица:

1) носиоци пољопривредног газдинства;

2) која доприносе за обавезно социјално осигурање плаћају по решењу, као осигураници по основу пољопривредне делатности, у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање;

3) корисници пољопривредне пензије.

По нашем мишљењу, наведени услов за пореско ослобођење није кумулативан, па сматрамо да је носилац пољопривредног газдинства ослобођен пореза и доприноса на приходе од продаје пољопривредних и шумских производа, независно од тога да ли је и по којем основу осигуран на социјално осигурање (значи, не само када је корисник пољопривредне пензије или пољопривредни осигураник, већ и када се ради о запосленом лицу, пензионеру, предузетнику или незапосленом лицу).

Пореско ослобођење у Закону прописано је само за откуп од носилаца пољопривредног газдинства, а не и од чланова пољопривредног газдинства.

Приходи од продаје пољопривредних и шумских производа које остваре остала лица (која нису горенаведени носилац пољопривредног газдинства, пољопривредни осигураник или корисник пољопривредне пензије) опорезиви су у смислу члана 85. став 1. тачка 15) Закона. У та лица, између осталих, убрајају се чланови породичног пољопривредног газдинства ако нису осигураници пољопривредници, као и физичка лица која обављају пољопривредну производњу на окућници (у дворишту) или другим површинама.

Редакција

Поједини аспекти радног времена из угла Закона о раду и обрачун зарада

Увод

У складу са Законом о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС РС и 113/2017; види: Аутентично тумачење – 95/2018; види: Закључак УС РС – 22/2011; види: Одлуку УС РС – 79/2011 – даље: **Закон**) радно време утврђује се као временски период у ком је запослени дужан, односно расположив да обавља послове према налозима послодавца на месту где се послови обављају. Изузетак од захтева да запослени радно време проводи на месту где се послови обављају представља могућност да се, кроз споразум запосленог и послодавца, запосленом омогући да један период радног времена, у оквиру уговореног радног времена, послове обавља од куће.

Законом о раду прописано је и време приправности, и то као време у ком је запослени расположив да се одазове на позив послодавца да дође на место рада и обавља послове, ако се укаже таква потреба. Битно је имати у виду да време приправности не улази у радно време и због тога се време приправности и накнада за приправност посебно уређују законом, општим актом или уговором о раду. Међутим, када запослени за време приправности, по позиву послодавца, обави неки посао, време које је провео у обављању послова сматра се радним временом и улази у обрачун радног времена.

Радно време обухвата пуно радно време, непуно радно време, скраћено радно време и прековремени рад, а Закон о раду уређује и распоред радног времена, прерасподелу радног времена, ноћни рад и рад у сменама.

Запослени, по правилу, заснива радни однос **с пуним радним временом**, које износи 40 часова недељно. Колективним уговором или правилником о раду може да се утврди да пуно радно време буде краће од 40, али не краће од 36 часова недељно. Законом о раду утврђена је посебна заштита омладине и у погледу радног времена, па тако пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно нити дужем од 8 часова дневно.

Запослени може да заснује и радни однос с непуним радним временом. Закон о раду дефинише непуно радно време као радно време краће од пуног радног времена. Запослени који ради с непуним радним временом има право на зараду, друга примања и друга права из радног односа сразмерно времену проведеном на раду, осим ако за поједина права законом, општим актом и уговором о раду није другачије одређено.

Запослени с **непуним радним временом** код једног послодавца може да за остатак радног времена заснује радни однос код другог послодавца и да на тај начин оствари пуно радно време.

У оквиру заштите материнства дата је могућност родитељу или старатељу, односно лицу које се стара о особи оштећеној целебралном парализом, дечјом парализом, неком врстом плегије или оболелој од мишићне дистрофије и осталих тешких обољења, на основу мишљења надлежног органа, да на сопствени захтев ради с непуним радним временом, али не краћим од половине пуног радног времена.

Законом о раду прописано је **скраћено радно време**, односно ситуација у којој се запосленом скраћује радно време за највише 10 часова недељно, при чему запослени има сва права из радног односа као да ради с пуним радним временом. Управо зато што запослени има сва права из радног односа као да ради с пуним радним временом неопходно је разликовати скраћено од непуног радног времена, када запослени остварује одређена права из радног односа сразмерно времену проведеном на раду. Скраћено радно време утврђује се на основу стручне анализе за запосленог који ради на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима, утврђеним законом или општим актом, на којима, и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме за личну заштиту на раду, постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог.

Рад који се обавља у време од 22.00 часа до 06.00 часова наредног дана сматра се **радом ноћу**. За увођење рада ноћу потребно је прибавити мишљење синдиката о мерама безбедности и заштите живота и здравља на раду запослених који рад обављају ноћу.

време, које му отежава приватни живот у односу на запослене који стално и искључиво раде у првој смени. То је разлог да се увећање за сменски рад, на основу извршеног сменског рада у току целог месеца, обрачунава на укупну зараду запосленог, а не само на основну зараду остварену радом у другој или трећој смени.

Имајући у виду наведена објашњења, послодавцима може да се препоручи да критеријум за исплату сменског рада буде, пре свега, одредба општег акта о систематизацији, којом је прописано на којим радним местима запослени раде у сменама. Запослени на тим радним местима остварују увећање зараде по основу сменског рада у сваком месецу јер је то њихов нормалан и редован начин рада, без обзира на то што ће у једном месецу имати три дана рада у трећој смени, а у другом десет дана.

На пример, зарада запосленог увећава се за:

- за рад у три смене – за 26% од основице;
- за рад у другој смени – за 10% од основице.

Основица за обрачун увећане зараде јесте основна зарада запосленог.

Продужени рад не дужи од четири часа дневно не сматра се радом у сменама.

Право на увећану зараду имају запослени распоређени на радним местима за које је рад у две и (или) три смене утврђен као редован начин рада правилником о систематизацији радних места, уз списак запослених који ће потписати директор организационог дела.

Запослени распоређен на радна места на којима се ради у три смене има право на увећану зараду за рад у три смене уколико је претежан број дана у месецу одрадио у другој и трећој смени, од чега је у трећој смени одрадио најмање половину дана у односу на дане у другој смени.

У наставку су наведени и следећи моменти који могу бити корисни за праксу:

Запослени има право на увећање зараде за рад у сменама (ако такав рад није вреднован као услов рада кроз основну зараду) у следећим случајевима:

- Ако је запослени три недеље радио прву смену, а једне недеље другу смену, треба да оствари увећање зараде само за радну недељу у којој је радио у другој смени.
- Запослени који је у прерасподели радног времена током целог месеца радио континуирано у сменама има право на увећање зараде по основу сменског рада за ефективне часове рада у сменама, а не само за часове рада преко пуног (редовног) радног времена. Питање да ли ће се запосленом који ради у прерасподели радног времена исплаћивати зарада према ефективним часовима рада или ће се обрачуната зарада исплаћивати према просечном фонду часова рада у периоду када се врши прерасподела радног времена није уређено Законом о раду, већ општим актом или уговором о раду.

До сада је било уобичајено, а може да се препоручи и за убудуће да основица за обрачун увећања за рад у сменама буде основна зарада запосленог. Та зарада, дакле, не садржи никакве друге додатке, односно то је зарада која означава вредност радног места, па сматрамо да на ту вредност треба обрачунавати износ увећања за рад у сменама.

Проценат увећања зараде за рад у сменама такође је у потпуној слободи послодавца, а подсећамо и на то да је пре измена Закона у 2014. години тај проценат износио 26%. Наведено практично значи да, уколико је одредбом општег акта и уговора о раду утврђено право запосленог на увећање зараде „за рад у другој смени од 5%, а рад у трећој смени од 45%", одредба се примењује и није у супротности са законом. Према томе, може се рећи да су у пракси могућа три начина регулисања и плаћања рада у сменама:

1. Послодавац својим општим актом утврђује радна места на којима се рад, због природе посла, редовно одвија у све три смене, па сви запослени који раде на тим радним местима остварују право на увећање зараде за сменски рад најмање у висини коју утврди послодавац општим актом или уговором о раду, обрачунато на основну зараду остварену у месецу за ефективне часове рада.

2. У питању су запослени који у сменском раду обављају послове само део месеца и повремено. На пример, у току месеца запослени је због потребе посла радио пет дана у три смене. Тада се увећање за рад у сменама обрачунава на основну зараду за часове сменског рада. Дакле, ако је радник у месецу имао 40 сати сменског рада (у три смене), укупан месечни фонд часова износи 160 сати, а основна зарада запосленог по сату износи 300 динара, па је обрачун увећања за рад у сменама следећи: Увећање зараде = (40 сати x 300 дин.) x 26% = 3.120,00 дин.

3. Рад у сменама вреднује се као елемент основне зараде, што се препоручује уколико запослени ради на пословима на којима се рад у сменама јавља стално.

Мр Јован Чанак

Давање у закуп ствари у јавној својини

Увод

Јавна својина дефинисана је чланом 86 Устава Републике Србије („Сл. гласник РС” бр. 98/2006) као један од три равноправна облика својине. Јемче се приватна, задружна и јавна својина. Јавна својина је државна својина, својина аутономне покрајине и својина јединице локалне самоуправе. Сви облици својине имају једнаку правну заштиту.

Закон о јавној својини („Сл. гласник РС” бр. 72/2011… 95/2018 – даље: **Закон**) чланом 2. прописао је три облика јавне својине, и то тако да јавну својину чини:

- право својине Републике Србије – државна својина,
- право својине аутономне покрајине – покрајинска својина и
- право својине јединице локалне самоуправе – општинска односно градска својина.

Ствари у јавној својини, сагласно члану 12. Закона, које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у смислу наведеног закона, **чине непокретне и покретне ствари** и друга имовинска права која служе за остваривање њихових права и дужности.

У оквиру дате теме биће речи о непокретним и покретним стварима у јавној својини у контексту одредби Закона, у оним случајевима када се те ствари дају у закуп, при чему непосредно не служе извршавању делатности. Након тога, осврнућемо се на пореско-рачуноводствени третман давања у закуп ствари у јавној својини.

1 Носиоци права јавне својине и корисници ствари у јавној својини

Чланом 18. Закона дефинисани су носиоци права јавне својине, као и корисници ствари у јавној својини.

Носиоци права јавне својине су: Република Србија, аутономна покрајина и општина, односно град.

Носиоци права коришћења су: установе, јавне агенције и друге организације (укључујући и Народну банку Србије) чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, које немају статус државног органа и организације, органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе или јавног предузећа, односно друштва капитала.

Поменутим чланом прописано је да је на нивоу локалне власти носилац права својине град, док је градска општина носилац права коришћења на стварима у својини града у чијем је саставу, мада статутом града може да се предвиди да градска општина има право јавне својине на покретним и непокретним стварима неопходним за рад органа и организација градске општине.

У месним заједницама и другим облицима месне самоуправе дато је право коришћења на стварима у јавној својини јединице локалне самоуправе у складу са законом и прописом, односно другим актом јединице локалне самоуправе.

Носиоци права коришћења (установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република, АП или јединица локалне самоуправе), сагласно члановима 18, 22, 24 и 25. Закона, имају право:

- да ствар држе и користе у складу са природом и њеном наменом, да је дају на коришћење другом носиоцу права коришћења или у закуп и да њоме управљају у складу са наведеним и другим законом;
- да ствар дају на коришћење или у закуп која је у својини Републике Србије, осим ствари које користи Народна банка Србије, а по претходно прибављеној сагласности Републичке дирекције за имовину, при чему акт којим Дирекција даје сагласност за давање на коришћење мора да садржи услове под којима се ствар даје на коришћење другом носиоцу права коришћења, а њим се даје начелна сагласност да се ствар да у закуп и опредељује се намена ствари за време трајања закупа, али не и будући закупац и услови закупа, тако да је за промену намене ствари за време трајања закупа неопходна нова сагласност Дирекције;
- да управљају стварима у јавној својини, што подразумева њихово одржавање, обнављање и унапређивање, као и извршавање законских и других обавеза у вези са тим стварима, ако за одређени случај права коришћења, односно коришћења законом није нешто друго прописано;

➤ За обавезе плаћања закупа које настану у периоду од проглашења до укидања ванредног стања **неће се обрачунавати законска затезна камата** од дана доспећа обавезе плаћања закупа до **31. децембра текуће године**.

Закључак

Закуп ствари у јавној својини сасвим је економски оправдана делатност. Било би сасвим погрешно не издавати ствари у јавној својини у закуп и не стицати додатни приход, него имати текуће расходе само због тога што те ствари нису у функцији. Наравно да увек треба имати на уму да се ствари дају у закуп уколико нису ограничене у обављању редовне делатности због којих је правно лице и основано да се том делатношћу бави.

Видели смо да се у пракси могу појавити различити модалитети закупа, односно коришћења ствари у јавној својини од стране закупца. Веома је важно унапред предвидети све варијанте које би биле повољне и прихватљиве за обе стране из уговора о закупу. Ако је, на пример, пословни простор за који је заинтересован закупац у таквом стању да га треба адаптирати или извршити неке инвестиционе захвате, онда је уговором о закупу потребно предвидети најповољнији начин измиривања обавезе по том уговору. На пример, ако су трошкови адаптирања простора у висини 10 месечних закупнина, закуподавац приликом фактурисања може да умањи закупнину до 50% за период који одговара висини уложених средстава, без могућности признавања својинских права на пословном простору по основу улагања средстава.

Са рачуноводствено-пореског аспекта, потребно је имати у виду да ли су закуподавац и закупац корисници буџетских средстава. Ако је закупац корисник буџетских средстава, онда је у обавези да плаћа само режијске трошкове (струју, грејање, телефон, воду). Закупац пословног простора који није корисник буџетских средстава у обавези је да плаћа трошкове закупа (текуће и инвестиционо одржавање) и режијске трошкове (струја, грејање, телефон, вода).

Закуподавац (обвезник ПДВ-а) има право рефундације од закупца за режијске трошкове које је платио по рачунима који гласе на његово име, што је претходно детаљније објашњено. Закупац, ако је обвезник ПДВ-а, има право одбитка претходног пореза који је исказан у фактури коју је добио од закуподавца. То исто важи и за накнадно испостављено књижно задужење које је добио од закуподавца за режијске трошкове који нису обухваћени у рачуну за закуп. Дакле, у том књижном задужењу исказани ПДВ закупац такође књижи као одбитну ставку ПДВ-а.

На крају треба имати у виду и одредбе које прописују како треба поступити са регулацијом закупнине за период од проглашења ванредног стања до његовог укидања, о чему је такође претходно било говора. ПС

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мр Жељко Албанезе

Смернице за израду годишњег програма пословања за 2021. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2021–2023. године јавних предузећа

Увод

Крајем сваке године јавна предузећа предузимају битну активност – припрему планова пословања за наредни период. Конкретно, према члану 59. Закона о јавним предузећима („Сл. гласник РС” бр. 15/2016 и 88/2019 – даље: **Закон**):

1) за сваку календарску годину јавно предузеће дужно је да донесе **годишњи програм пословања** (даље: годишњи програм пословања) и достави га Влади, надлежном органу аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, при чему:

(1) јавна предузећа која се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе годишњи програм пословања достављају најкасније у року од петнаест дана од дана усвајања акта о буџету Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, а

(2) јавна предузећа која се не финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе годишњи програм пословања достављају најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину;

2) јавна предузећа која се **не финансирају из буџета** Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, уместо годишњег, могу да донесу **трогодишњи програм пословања**, који се ревидира сваке календарске године и доставља најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину.

Подсећамо на то да се годишњи односно трогодишњи програм пословања сматра донетим када на њега сагласност да Влада, надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Наведене законске одредбе о плановима пословања односе се на јавна предузећа и друге облике организовања **који обављају делатност од општег интереса**. У смислу Закона, **делатности од општег интереса** јесу делатности које су, као такве, одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима, као и комуналне делатности и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

Према ставу 4. члана 60. Закона, за сваку календарску годину, на предлог министарства привреде, Влада ближе утврђује елементе годишњег односно трогодишњег програма пословања јавних предузећа. На основу тог законског овлашћења Влада је донела **Уредбу о утврђивању елемената годишњег програма пословања за 2021. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2021–2023. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса** („Сл. гласник РС” бр. 124/2020 – даље: Уредба), којом се ближе утврђују елементи годишњег програма пословања за 2021. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2021–2023. године јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса. Елементи поменутих програма пословања дати су у **Смерницама за израду годишњег програма пословања за 2021. годину, односно трогодишњег програма пословања за период 2021–2023. године јавних предузећа и других**

и развоја, и усваја извештај о степену реализације годишњег односно трогодишњег програма пословања. Осим тога, председник и чланови надзорног одбора разрешавају се пре истека периода на који су именовани уколико јавно предузеће не достави годишњи односно трогодишњи програм пословања у роковима прописаним Законом.

2) Сагласно члану 26. Закона, директор јавног предузећа предлаже годишњи односно трогодишњи програм пословања и одговоран је за његово спровођење. Истовремено:

- према члану 49. Закона, директор јавног предузећа разрешава се пре истека периода на који је именован уколико јавно предузеће не достави годишњи односно трогодишњи програм пословања у роковима прописаним Законом;
- према члану 50. Закона, директор јавног предузећа може да буде разрешен пре истека периода на који је именован уколико:

а) јавно предузеће не испуни планиране активности из годишњег односно трогодишњег програма пословања,

б) јавно предузеће утроши средства за одређене намене изнад висине утврђене програмом пословања за те намене, пре прибављања сагласности на измене и допуне годишњег односно трогодишњег програма пословања, и

в) јавно предузеће не спроводи усвојен годишњи односно трогодишњи програм пословања у делу који се односи на зараде или запошљавање.

3) Уколико у јавном предузећу до почетка календарске године није донет годишњи односно трогодишњи програм пословања, до доношења тог програма зараде се обрачунавају и исплаћују на начин и под условима утврђеним годишњим односно трогодишњим програмом пословања за претходну годину. Истовремено, до усвајања ревидираног трогодишњег програма пословања примењује се усвојен трогодишњи програм пословања у делу који није предмет ревидирања (члан 62. Закона).

4) Јавно предузеће чији је оснивач Република Србија дужно је да министарству доставља тромесечне извештаје о реализацији годишњег односно трогодишњег програма пословања, док јавно предузеће чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе тромесечни извештај доставља надлежном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе. Извештај се доставља у року од тридесет дана од дана истека тромесечја (члан 63. Закона).

5) У случају поремећаја у пословању јавног предузећа Влада, надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе предузима мере којима ће се обезбедити услови за несметано обављање делатности од општег интереса, осим ако је оснивачким актом и законом којим се одређује делатност од општег интереса другачије одређено, а нарочито промену унутрашње организације, разрешење органа које именује и именовање привремених органа, ограничење у погледу права располагања појединим средствима у јавној својини и друге мере одређене законом којим се одређују делатности од општег интереса и оснивачким актом (члан 67. Закона).

6) Осим годишњег односно трогодишњег програма пословања, као и свих његових измена и допуна, јавна предузећа дужна су да на својој интернет страници објаве и:

- тромесечне извештаје о реализацији годишњег односно трогодишњег програма пословања;
- годишњи финансијски извештај са мишљењем овлашћеног ревизора;
- друге информације од значаја за јавност.

4 Казнене одредбе

Према члану 78. Закона, новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у јавном предузећу уколико:

1) јавно предузеће не достави годишњи односно трогодишњи програм пословања у роковима прописаним Законом;

2) јавно предузеће утроши средства за одређене намене изнад висине утврђене годишњим односно трогодишњим програмом пословања за те намене, пре прибављања сагласности на измене и допуне годишњег односно трогодишњег програма пословања;

3) јавно предузеће не спроводи усвојен годишњи односно трогодишњи програм пословања у делу који се односи на зараде или запошљавање;

4) јавно предузеће не објави на својој интернет страници, између осталог, и:

- годишњи односно трогодишњи програму пословања, као и све његове измене и допуне, односно извод из тог програма ако јавно предузеће има конкуренцију на тржишту;
- тромесечне извештаје о реализацији годишњег односно трогодишњег програма пословања;
- годишњи финансијски извештај са мишљењем овлашћеног ревизора.

Календар пореских и других обавеза за новембар 2020. године

Закон о акцизама **Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу** **Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање** **Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе**			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 10 – 31. 10. 2020.	15. 11. 2020.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши очитавање
Плаћање акцизе	16. 10 – 31. 10. 2020. 1. 11 – 15. 11. 2020.	15. 11. 2020. 30. 11. 2020.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 10 – 31. 10. 2020.	најраније 20. 11. 2020.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 10 – 31. 10. 2020.	најраније 20. 11. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 10 – 31. 10. 2020.	најраније 20. 11. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 10 – 31. 10. 2020.	15. 11. 2020.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу, које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 10 – 31. 10. 2020.	30. 11. 2020.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 10 – 31. 10. 2020.	15. 11. 2020.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 10 – 31. 10. 2020.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство Правилник о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 10 – 31. 10. 2020.	10. 11. 2020.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који **нису обвезници** ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 10 – 31. 10. 2020.	15. 11. 2020.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте **календарски месец** за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење захтева за рефакцију ПДВ-а од стране традиционалних цркава и верских заједница – образац РЕФ 3А	јул–септембар	29. 11. 2020.	

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***	***Опис***
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 10 – 31. 10. 2020.	10. 11. 2020.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању.

Закон о угоститељству			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Боравишна такса	1. 10 – 31. 10. 2020.	5. 11. 2020.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту **Напомена**: Не односи се на боравишну таксу коју плаћа физичко лице које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, а боравишну таксу плаћа квартално по решењу, до 5. у месецу за претходни квартал

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/2016; аутентично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан у коме орган не ради, рок истиче кад протекне први наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 26. 10. 2020. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2019. године	25. 2. 2020.	82.257,00	59.772,00
Јануар 2020. године	25. 3. 2020.	82.836,00	59.941,00
Фебруар 2020. године	27. 4. 2020.	80.288,00	58.132,00
Март 2020. године	26. 5. 2020.	82.320,00	59.681,00
Април 2020. године	25. 6. 2020.	81.486,00	58.932,00
Мај 2020. године	24. 7. 2020	81.464,00	58.892,00
Јун 2020. године	25. 8. 2020.	82.572,00	59.740,00
Јул 2020. године	25. 9. 2020.	83.016,00	60.029,00
Август 2020. године	26. 10. 2020.	80.901,00	58.513,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2020. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	**19,90%**	**16,65%**	**36,55%**
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **25.801 динар**. Та основица примењује се од 1. јануара 2020. године, а важиће до 31. децембра 2020. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **368.590 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2020. године, а важиће до 31. децембра 2020. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2020. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	184	172,54	31.747, 36
Фебруар	160	172,54	27.606,40
Март	176	172,54	30.367,04
Април	176	172,54	30.367,04
Мај	168	172,54	28.986,72
Јун	176	172,54	30.367,04
Јул	184	172,54	31.747, 36
Август	168	172,54	28.986,72
Септембар	176	172,54	30.367,04
Октобар	176	172,54	30.367,04
Новембар	168	172,54	28.986,72
Децембар	184	172,54	31.747, 36

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, **а најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец	Износ учешћа
Јануар 2020. године	38.939,50
Фебруар 2020. године	41.128,50
Март 2020. године	41.418,00
Април 2020. године	40.144,00
Мај 2020. године	41.160,00
Јун 2020. године	40.743,00
Јул 2020. године	40.732,00
Август 2020. године	41.286,00
Септембар 2020. године	41.508,00
Октобар 2020. године	40.450,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2020. године до 31. јануара 2021. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 101.900 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 5.984,00 нето. На износ до 5.984,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 14б и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 14б

Штампано издање

СУДСКО-АДВОКАТСКИ И АДВОКАТСКИ РОКОВНИК

ИНГ-ПРО д. о. о. издаје Судско-адвокатски и Адвокатски роковник. Публикације су препознатљивог и општеприхваћеног стила, у модерној боји, високог квалитета двобојне штампе и израде. Формати роковника: Судско-адвокатски Б5 – 17,5 цм x 24 цм, Адвокатски роковник А5 – 13,5 цм x 21 цм.

- За 2021. годину корице роковника штампају се у следећим бојама:
  – Судско-адвокатски (велики) роковник у розе, сивој, црвеној и жутој боји;
  – Адвокатски роковник (мали) у розе и сивој боји.
- Роковници ће бити објављени на повећаном броју страна јер садрже продужени седмични систем, закључно са првом недељом априла 2022. године (због заказивања рочишта више месеци унапред и у наредној години).

Роковник садржи:

- Месечни систем,
- Седмични систем (с државним празницима),
- Евиденцију решених предмета по месецима и финансије,
- Судске таксе, адвокатску, јавнобележничку и јавноизвршилачку тарифу,
- Додатне прилоге: Важни датуми, Православни календар за 2021, Важни телефони, Амбасаде, Србија и Црна Гора у километрима, Мерне јединице, Белешке.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

СУДСКО-
-АДВОКАТСКИ
РОКОВНИК

Lege Artis
ПРОПИСИ У
ПРАКСИ

АДВОКАТСКИ
РОКОВНИК

3
ДЕЦЕНИЈЕ

ПОСЛОВНИ
САВЕТНИК

СТРУЧНИ
КОМЕНТАРИ

ПАКЕТ
ПРОПИСА

САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ
С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА